

denieuwebibliotheek

Ontdek, ontmoet, ontwikkel

**Meerjarenbeleidsplan
2025-2028**

**& toekomst-
visie
2040**

denieuwebibliotheek

Inhoud

Woord vooraf	3
Achtergrond	4
Prioriteiten 2025-2028	17
Toekomstvisie voor 2040	19
Leeftijdsgroepen	22
Samenwerkingsbeleid	34
Kanalen	36
Afdelingen	41
Duurzaamheid	54
Bronnen	55

Huiskamer van verhalen

In stille hallen fluisteren boeken zacht, waar woorden voortleven, van morgen tot nacht. Hier ontmoeten we elkaar, vol verhalen en zicht, een broedplaats van groei — van dromen in het licht.

Ode aan de bibliotheek door Annerie Brenninkmeijer in samenwerking met ChatGPT

Woord vooraf

We hebben een vruchtbaar en breed gedragen proces doorlopen om de plannen en dromen voor de toekomst van De Nieuwe Bibliotheek vorm te geven. Met veel betrokkenen en doelgroepen hebben we gesprekken gevoerd, ideeën gedeeld en samen nagedacht over nieuwe mogelijkheden. We organiseerden meedenksessies met gepassioneerde medewerkers en vrijwilligers. Inwoners van alle leeftijden boden hun inzichten aan tijdens open gesprekken in klein groepsverband. Partners, schooldirecteuren en experts hebben een-op-een meegedacht, en verschillende gemeentelijke ambtenaren uit de domeinen cultuur, onderwijs en welzijn leverden waardevolle input. Daarnaast bracht een uitvoerige analyse van onze eigen data, gecombineerd met externe gegevens, nieuwe inzichten en een beeld van toekomstige ontwikkelingen in de stad.

Een hoogtepunt was de grote Biebproeverij, die meer dan 2.300 nieuwe en bestaande bezoekers de kans gaf om ons palet aan activiteiten te ontdekken én laagdrempelig input te leveren voor het meerjarenbeleidsplan. Bezoekers deelden hun wensen, toekomstbeelden en praktische tips op verschillende manieren. Al deze interacties vormden de basis voor onze huiskamerstrategie in 2025-2028 en onze toekomstvisie

Huiskamer 2.0 van de stad

In de periode 2025-2028 bouwen we voort op de successen van de afgelopen jaren. Tussen 2021 en 2024 maakten we De Nieuwe Bibliotheek toegankelijker en aantrekkelijker door ruimere openingstijden, meer ontmoetingsplekken, een groter activiteitenaanbod en een fantastische groep vrijwilligers en medewerkers. Ook onze samenwerking met meer dan 557 partners, scholen en vrijwilligers speelde hierin een belangrijke rol.

De komende jaren gaan we verder door actief te zijn op meer locaties en door nog meer Almeeders uit te nodigen zodat ze kunnen ontdekken wat zij kunnen met, door en voor De Nieuwe Bibliotheek. We lenen hiervoor letterlijk en figuurlijk de sleutel uit aan partners en bewoners.

We willen doelgroepen betrekken die minder gebruik maken van de bibliotheek, zoals taalarme gezinnen in wijken met veel sociale problemen, creatieve jongeren (die niet per se van lezen of studeren houden) en inwoners uit niet-westerse culturen. Tegelijkertijd blijven we onze doelgroepen ondersteunen die een warm hart voor de bibliotheek hebben, zoals vitale senioren, film liefhebbers en veellezers. De huiskamer 2.0 van de stad is een netwerk van mensen en locaties dat Almeeders inspireert, verbindt en uitnodigt om te ontdekken, te ontmoeten en te ontwikkelen.

Annerie Brenninkmeijer

Directeur-bestuurder
De Nieuwe Bibliotheek

Achtergrond

Om de strategische koers van De Nieuwe Bibliotheek goed te kunnen duiden, geven we eerst inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen in de bibliotheeksector. Daarna schetsen we de Almeerse context. Tot slot lichten we onze missie, strategie voor 2025-2028 en toekomstvisie voor 2040 toe.

Bibliotheeksector

Trends

Openbare bibliotheken bevinden zich in een snel veranderende samenleving. Ze spelen in op verschillende maatschappelijke, technologische en culturele trends. De belangrijkste vijf trends zijn:

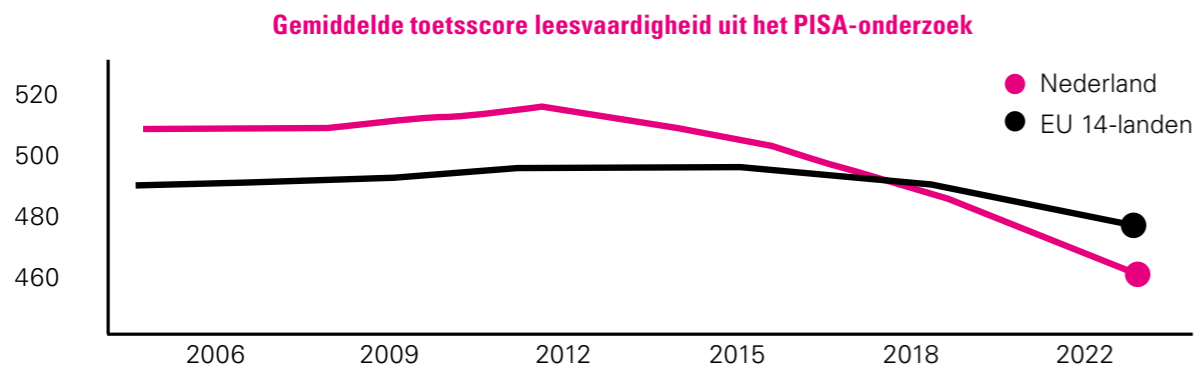
1. **Ontlezing**
2. **Digitalisering**
3. **Groeiende ongelijkheid**
4. **Behoeftte aan ontmoetingsruimtes**
5. **Maatschappelijke betrokkenheid**

● Trend 1: Ontlezing

Het aantal mensen dat boeken of lange teksten leest, neemt snel af. Ook besteden zij minder tijd aan lezen. Slechts 30% van de volwassen Nederlanders leest wekelijks een boek, terwijl dit in 2006 nog 45% was (CBS, 2023). Jongeren en volwassenen brengen steeds meer tijd door achter schermen (bron: Jongerenonderzoek Mediahuis, 2023), waarbij jongeren zelfs meer dan zes uur per dag achter een scherm spenderen. Sociale media, streamingdiensten en games vormen directe concurrenten voor het lezen. Steeds vaker wordt lezen als saai of moeilijk ervaren. Korte filmpjes en berichten op platforms zoals TikTok en Instagram sluiten beter aan bij de behoefte aan snelle prikkels.

Minder aandacht voor leesplezier op school

De afgelopen jaren is in het onderwijs de nadruk steeds meer komen te liggen op toetsgericht lezen in plaats van op leesplezier. Veel jonge leraren lezen zelf weinig, waardoor ze minder gericht zijn op het stimuleren van een plezierige leescultuur in de klas. Nederlandse scholieren scoren steeds slechter op leesvaardigheid vergeleken met leeftijdsgenoten in andere landen. Uit het PISA-onderzoek van 2022 blijkt dat een derde van de vijftienjarige leerlingen het vereiste leesniveau niet haalt, terwijl dit in 2018 nog een kwart was. Nederland presteert nu lager dan de meeste West-Europese landen en duikt ver onder het gemiddelde van veertien Europese landen.

Het aantal uitgeleende boeken in bibliotheken is flink teruggelopen door de ontlezingtrend. Tussen 2015 en 2024 nam het aantal uitleningen met 30% af, wat neerkomt op een jaarlijkse daling van ongeveer 4%. Ook het aantal betalende volwassen leden nam af (bron: KB, 2025).

Gevolgen voor de samenleving

De maatschappelijke impact van ontlezing is aanzienlijk. Mensen die weinig lezen, beschikken vaak over een beperktere woordenschat en slechtere schrijfvaardigheid. Ondermaatse leesvaardigheid hangt sterk samen met lagere schoolprestaties, beperkte arbeidskansen, minder maatschappelijke participatie en zelfs gezondheidsproblemen. Daarnaast zijn zij minder goed geïnformeerd over actuele gebeurtenissen en lopen ze een groter risico om slachtoffer te worden van nepnieuws. Het algemene kennisniveau neemt af, net als het vermogen tot kritisch denken, concentreren en empathisch inleven.

De impact van ontlezing op bibliotheken

De rol van openbare bibliotheken op het gebied van leesbevordering wordt steeds belangrijker. Projecten zoals [Boekstart](#) voor baby's en peuters, [de Bibliotheek op school](#) voor kinderen, en [taalhuizen](#) en [taalcafés](#) voor volwassenen zijn cruciaal. Zij vormen een belangrijke pijler voor de toekomst van zowel de jeugd als Nederland als geheel.

● Trend 2: Digitalisering

Boeken, kranten en televisie maken steeds meer plaats voor digitale platforms, apps en sociale media. Hierdoor is informatie sneller en voor een groter publiek toegankelijk. Vaak sluit deze informatie beter aan bij persoonlijke interesses. Dit maakt het vergaren van kennis laagdrempeliger en meer interactief. Tegelijkertijd brengt deze ontwikkeling nieuwe uitdagingen met zich mee. Mensen worden bijvoorbeeld overspoeld met informatie, er ontstaan bubbels en nepnieuws verspreidt zich sneller dan ooit tevoren.

De impact van digitalisering op bibliotheken

Digitalisering transformeert de bibliotheeksector ingrijpend. De collectie bestaat allang niet meer alleen uit fysieke boeken, maar omvat nu ook e-books, luisterboeken, digitale tijdschriften en online cursussen via de Koninklijke Bibliotheek. Het aantal uitleningen van e-books en luisterboeken is sinds 2015 spectaculair gegroeid: een stijging van maar liefst 208% tussen 2015 en 2024. Toch kan deze digitale groei het dalende aantal fysieke uitleningen niet volledig compenseren.

Daarnaast brengt digitalisering nieuwe verantwoordelijkheden met zich mee. Bibliotheken worden steeds vaker een baken voor mensen met beperkte digitale vaardigheden. Ze ondersteunen hen bij het gebruik van online applicaties zoals DigiD met multifactor-authenticatie. Bovendien helpen ze bezoekers hoe ze betrouwbare informatie kunnen vinden en nepnieuws kunnen herkennen.

Moderne bibliotheken, zoals De Nieuwe Bibliotheek in Almere, bieden hun nieuwsgierige en digivaardige bezoekers ook de kans om nieuwe technologieën te ontdekken. Van robotica en spraakgestuurde innovaties tot kunstmatige intelligentie.

● Trend 3: Groeiende ongelijkheid

De toenemende ongelijkheid in Nederland wordt veroorzaakt door een combinatie van sociale, economische en digitale factoren. Verschillen in opleiding, inkomen en woonomgeving zorgen ervoor dat niet iedereen gelijke kansen heeft op goed onderwijs, werk en gezondheidszorg. Tegelijkertijd versterken ontlezing en digitalisering deze kloof. Mensen met beperkte basisvaardigheden raken sneller buitengesloten van informatie, maatschappelijke dienstverlening en de arbeidsmarkt. Ook systemische factoren zoals discriminatie en ongelijke startposities voor kinderen uit gezinnen met een lage sociaaleconomische status, versterken deze achterstanden. Hierdoor stapelen achterstanden zich op.

Bibliotheken spelen een steeds belangrijkere rol in het sociaal domein. Hun dienstverlening gaat verder dan taal- en digitale vaardigheden en breidt zich uit naar ondersteuning op het gebied van werk, inkomen, financiële zelfredzaamheid, welzijn en/of gezondheid. Omdat dit specialistische kennis vereist, werken bibliotheken steeds vaker samen met maatschappelijke partners. Hierdoor wordt het aanbod meer gedifferentieerd, met extra aandacht voor taalarme gezinnen en initiatieven in achterstandswijken, zodat zij betere kansen krijgen om volwaardig mee te doen in de samenleving.

● Trend 4: Behoeftte aan ontmoetingsruimtes

In een tijd waarin digitalisering, maatschappelijke verdeeldheid en individualisering toenemen, groeit de behoefte aan fysieke plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. In een rustige, vertrouwde en veilige omgeving kunnen zij kennis delen en in contact komen met andere perspectieven.

Door de toename van kleine huishoudens en de verdichting van steden is er minder ruimte om elkaar te ontmoeten. Steeds meer gemeenten kiezen vanwege ruimtegebrek en om financiële redenen voor gebouwen waar verschillende maatschappelijke en/of culturele functies samenkomen. In succesvolle multifunctionele accommodaties (MFA's) komen meer mensen samen en beleven zij meer door de bundeling van functies. Denk bijvoorbeeld aan de combinatie van een bibliotheek, wijktheater, stadsarchief, wijkteam of gemeentelijk loket en buurthuis in één gebouw.

Bibliotheken als belangrijke ontmoetingsplek

Bibliotheken zijn steeds vaker een ontmoetingsplek, ook wel 'third place' genoemd, naast werk (of school) en thuis. Ze bieden al jaren ruimte om te studeren, lezen en werken. In de afgelopen jaren is het aantal door bibliotheken georganiseerde activiteiten zeer sterk gestegen. De activiteiten, vaak gecombineerd met horeca, bieden extra kansen voor inwoners om elkaar te ontmoeten. Door hun brede maatschappelijke, educatieve en culturele functie, en hun aantrekkingskracht op jong en oud, fungeren bibliotheken steeds meer als het verbindende fundament voor de nieuwe MFA's.

● Trend 5: Maatschappelijke betrokkenheid

Steeds meer jongeren en volwassenen houden zich bezig met thema's als klimaatverandering, duurzaamheid, migratie, integratie, diversiteit, inclusie, vrede en veiligheid. Tegelijkertijd neemt het vertrouwen in de overheid af om deze problemen op te lossen. Moderne bibliotheken ontwikkelen zich tot kennis- en debatcentra voor maatschappelijke thema's. Ze zetten zich actief in voor het milieu en andere duurzame ontwikkeldoelen van de Verenigde Naties. Ook bieden ze een veilige haven voor mensen uit de LHBTIQ+-gemeenschap. Daarnaast spelen ze een belangrijke rol in het versterken van burgerschap en democratie.

Voor deze nieuwe taken hebben bibliotheken nieuwe expertise en aanvullende financiering nodig. Het is cruciaal dat bibliotheken onafhankelijk en pluriform blijven en maatschappelijke thema's vanuit verschillende kanten blijven belichten. In sommige landen, zoals Amerika, neemt de vrijheid van bibliotheken juist af en worden collecties en activiteitenprogramma's helaas uitgekleeft. Daarom is het beschermen van de publieke waarden en onafhankelijkheid van bibliotheken extra belangrijk.

Door deze maatschappelijke trends zijn eigentijdse bibliotheken veel meer dan uitleencentra van fysieke boeken of studieplekken. Ze zijn een onmisbare schakel in het sociale, educatieve en culturele leven.

Wettelijk kader

De bibliotheekwet uit 2015

De brede rol van de bibliotheek is vastgelegd in de eerste Bibliotheekwet uit 2015. In deze wet staan vijf wettelijke kernfuncties voor bibliotheken om bij te kunnen dragen aan de persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke kansen voor iedereen. Het gaat om:

1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie.
2. Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie.
3. Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur.
4. Organiseren van ontmoetingen en debatten.
5. Laten kennismaken met kunst en cultuur.

Nieuwe wetgeving en financiële steun

De Bibliotheekwet wordt in 2026 vernieuwd. Gemeenten krijgen dan een wettelijke zorgplicht voor bibliotheken. Provincies krijgen de wettelijke taak om ondersteuningsinstellingen te faciliteren. Het ministerie van Cultuur helpt gemeenten hierbij met extra financiële middelen, zodat er voldoende, volwaardige en toekomstbestendige bibliotheken zijn. In 2024 en 2025 is er extra budget beschikbaar via specifieke uitkeringen (SPUK's) om de fysieke bibliotheken te versterken. Voor 2025-2026 ontvangen gemeenten een decentralisatie-uitkering voor bibliotheken. Vanaf 2027 worden extra Rijksmiddelen voor fysieke bibliotheken opgenomen in het gemeentefonds. Daarnaast komt er meer rijksgeld voor de landelijke digitale infrastructuur van bibliotheken, beheerd door de Koninklijke Bibliotheek. Provincies krijgen bovendien een bredere ondersteuningsrol, die verder reikt dan hun huidige focus op innovatie.

Het ministerie van Onderwijs stelt extra geld beschikbaar voor het programma 'de Bibliotheek op school' (dBos), als onderdeel van het Masterplan Basisvaardigheden. De Rijksoverheid maakt zich namelijk zorgen over de afnemende leesvaardigheid onder jongeren. Het ministerie van Binnenlandse Zaken financiert de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's). De IDO's in bibliotheken helpen niet-digivaardige mensen bij het gebruik van diverse overheidswebsites en apps zoals DigiD.

Bibliotheekconvenant

Naast de wet zijn er in het Bibliotheekconvenant in 2020 en opnieuw in 2024 afspraken gemaakt tussen de drie overheidslagen en de bibliotheeksector: landelijk, provinciaal en lokaal. Dit nieuwe convenant en de bijbehorende netwerkagenda zijn vooral strategisch en beleidsmatig van aard. Ze hebben geen dwingend karakter en er zijn geen extra financiën beschikbaar om de ambities mogelijk te maken. Daardoor kunnen gemeenten en bibliotheken zelf bepalen welke prioriteiten zij stellen. Het convenant legt de focus op drie belangrijke maatschappelijke opgaven voor bibliotheken:

1. De geletterde samenleving
2. Participatie in de (informatie)samenleving
3. Leven lang ontwikkelen

● Opgave 1: De geletterde samenleving

Bibliotheken stimuleren leesplezier en taalvaardigheid, vooral bij de jeugd. Dit gebeurt onder andere via speciale programma's zoals de Bibliotheek op school (dBos) en BoekStart. Daarbij wordt ingezet op de doorgaande leeslijn, waarbij de gezinsaanpak, oftewel ouderbetrokkenheid, een belangrijke rol speelt. In het nieuwe Bibliotheekconvenant 2024 staan nog meer ambities:

- Het Rijk onderzoekt hoe elk kind automatisch lid kan worden van de bibliotheek om kansengelijkheid te bevorderen.
- Er komt een nauwe samenwerking met scholen, met als doel dat op lange termijn alle scholen meedoen aan het dBos-programma, zowel in het primair als het voortgezet onderwijs.
- Elke bibliotheek biedt een rijk en aanvullend programma voor kinderen en jongeren. In de Netwerkagenda 2024-2028 wordt hierbij extra aandacht besteed aan meertaligheid om kinderen van niet-Nederlandse ouders te ondersteunen in hun taalontwikkeling. Daarnaast is er aandacht voor meervormigheid om het leesplezier te vergroten met muziek, gebaren en dans, en om taalontwikkeling te stimuleren met nieuwe vormen van taal, zoals spoken word, podcasts en luisterboeken.

● Opgave 2: Participatie in de (informatie)samenleving

Bibliotheken ondersteunen bewoners om volwaardig mee te doen in de digitale samenleving. Ze bieden bijvoorbeeld toegang tot internet, hulp bij digitale overheidsdiensten, en gratis computerlessen en workshops over nieuwe digitale ontwikkelingen. Aanvullende ambities in het nieuwe Bibliotheekconvenant 2024 zijn:

- De Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's) krijgen een vaste plek in de bibliotheek. Het doel is dat meer mensen ze weten te vinden en dat ze meer soorten vragen kunnen beantwoorden.
- Bibliotheken werken meer samen met scholen en het onderwijs om digitale vaardigheden bij kinderen en jongeren te vergroten.
- Het verder uitbouwen en versterken van de rol van bibliotheken op het gebied van democratie en digitaal burgerschap.

● Opgave 3: Een leven lang ontwikkelen

Bibliotheken stimuleren mensen om hun hele leven te blijven leren en zich te ontwikkelen. Ze bieden een toegankelijke plek waar iedereen kennis en inspiratie kan opdoen en nieuwe vaardigheden kan leren. In het nieuwe Bibliotheekconvenant 2024 staan nieuwe ambities:

- Onderzoeken hoe meer mensen gebruik kunnen maken van de bibliotheek, bijvoorbeeld door een gratis (instap)abonnement voor volwassenen aan te bieden. Voor kinderen tot achttien jaar is het lidmaatschap al gratis in heel Nederland.
- De kwaliteit van taalhuizen verbeteren en de continuïteit te borgen.
- De rol van de bibliotheek versterken als plek voor een leven lang ontwikkelen, onder andere door de programmering samen met de lokale gemeenschap vorm te geven.
- De fysieke en digitale collectie opbouwen en de programmering voor een leven lang ontwikkelen maken.

Almere

Almere is een van de jongste en snelst groeiende steden van Nederland. In 2025-2026 viert de stad haar vijftigste verjaardag. Dan telt Almere meer dan 225.000 inwoners. Naar verwachting groeit dit aantal tot 275.000 in 2040, een stijging van bijna 20%. Uit het gemeentelijk onderzoek De Sociale Staat van Almere blijkt dat inwoners trots zijn op hun stad. Almere staat bekend om het vele groen, het water, de bijzondere architectuur, de pioniersgeest en de diverse, relatief jonge bevolking. Minder bekend is dat het gemiddelde opleidingsniveau lager ligt dan in andere grote steden. Dit komt doordat de lage huizenprijzen in de beginjaren vooral praktisch opgeleiden en arbeidsmigranten uit de Randstad aantrokken. Ook is er geen universiteit in Almere.

Groeiproblemen

Almere is een 'new town' in volle bloei, maar die snelle groei brengt ook uitdagingen met zich mee. Nieuwe woningen zijn steeds moeilijker te vinden en de prijzen stijgen stevig door. Veel volwassenen maken zich zorgen over de kosten van levensonderhoud. Uit het onderzoek De Sociale Staat van Almere komen ook andere zorgen naar voren: schooluitval, jeugdwerkloosheid en jeugdcriminaliteit. Het tekort aan leraren is met 30% nijpend. Relaties lopen vaker stuk, met het hoogste percentage echtscheidingen in het hele land tot gevolg. Eenzaamheid sluipt binnen, vooral bij eenoudergezinnen en de groeiende groep ouderen. Het aantal maatschappelijke en culturele voorzieningen waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, zoals in bioscopen, wijktheaters en bibliotheken, is beperkt vergeleken met andere steden en groeit niet in lijn met de stad.

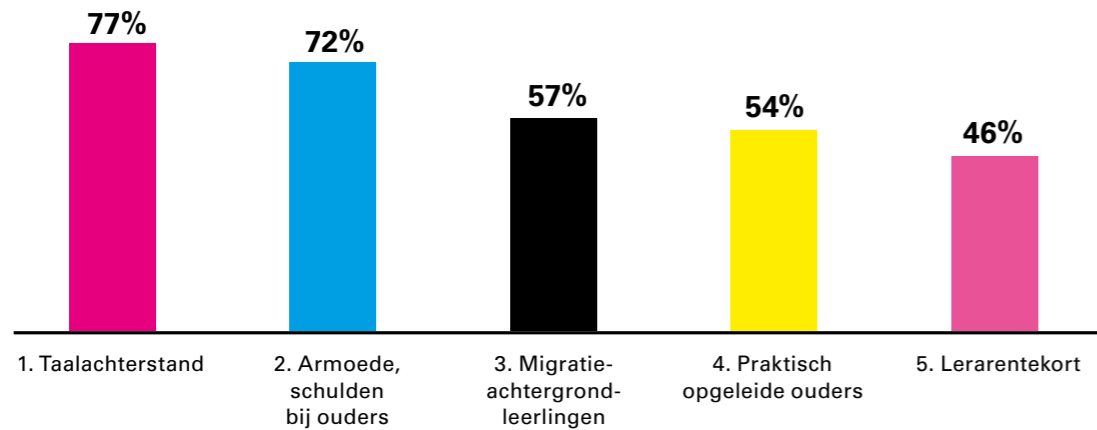
Toekomstige ontwikkelingen

Almere wil doorgroeien naar 350.000 inwoners door nieuwe woningen te bouwen, zowel in bestaande wijken als in nieuwe stadsdelen zoals Pampus. De stad wordt diverser, met een groeiend aandeel bewoners uit niet-westerse landen. Waar in 1996 nog 18% van de inwoners van buiten Europa kwam, is dat in 2024 opgelopen tot 44%. Naar verwachting stijgt dit percentage kennis- en arbeidsmigranten in 2040 verder naar 60%. Tegelijkertijd vergrijsd de bevolking snel door wat wel de driedubbele vergrijzing van Almere wordt genoemd. Het aantal 65-plussers stijgt drie keer zo hard dan de totale bevolking (63% versus 21%) omdat meer mensen voor het eerst ouder worden in de jonge stad en zij leven langer.

Het lerarentekort loopt de komende jaren verder op doordat veel leraren en onderwijspersoneel met pensioen gaan. Schoolbesturen, welzijnsorganisaties en De Nieuwe Bibliotheek maken zich zorgen over de zeer hoge en sterk oplopende taalachterstanden en de groeiende kansengelijkheid onder de Almeerse jeugd. Volgens het CBS loopt meer dan 70% van de leerlingen in het primair onderwijs in Almere een verhoogd risico op een onderwijs- en taalachterstand.

De vijf belangrijkste factoren die leiden tot kansengelijkheid komen in Almere allemaal bij elkaar in een gevaarlijke cocktail. Veel ouders hebben een praktische opleiding, veel kinderen hebben een migratieachtergrond en er zijn veel eenoudergezinnen met een laag inkomen. Daarbij komt het nijpende lerarentekort en de taalachterstanden. Deze vijf factoren leiden allemaal tot meer kansengelijkheid, zoals ook blijkt uit onderzoek van debatcentrum De Balie.

Factoren die kansenongelijkheid veroorzaken

De oorzaken laten zich raden. Ouders met een praktisch opleidingsniveau lezen meestal minder en korter. Daardoor geven ze het leesplezier niet door aan hun kinderen. Gezinnen met lage inkomens kopen vaak geen boeken of ander leesmateriaal. Het gratis lidmaatschap van de bibliotheek krijgt meestal weinig prioriteit. In gezinnen met een migratieachtergrond spreken ze thuis vaak een andere taal. Ouders kunnen hun kinderen daardoor minder goed helpen met spreken, lezen en schrijven in het Nederlands. Ook is (voor)lezen in sommige culturen minder gebruikelijk als vrijetijdsbesteding. Daardoor lopen kinderen in deze gezinnen al vroeg een taalachterstand op. Taalarmoede gaat zo vaak onbewust over van ouder op kind. Dit noemen we de generatiecyclus van laaggeletterdheid. Onderzoeken van onder andere PISA, Stichting Lezen, Stichting Lezen & Schrijven, Didactief, Multi-Stem en het CBS bevestigen dit.

Gemeentelijke ambities

In de Lokale Educatieve Agenda 2024–2028 zet de afdeling **Onderwijs** samen met partners zich in voor de jeugd. Ze richten zich op vier belangrijke punten:

- 1 Kwalitatief sterk en toekomstgerichte educatie, inclusief de aanpak van taalachterstanden.
- 2 Hulp en ondersteuning voor kinderen, jongeren en hun ouders of verzorgers, waarbij de gezinsaanpak een steeds grotere rol speelt.
- 3 Een inspirerende leeromgeving, zoals nieuwe, multifunctionele brede buurtscholen. Deze integrale centra combineren onderwijs, kinderopvang, zorg, cultuur, sport en welzijn binnen één gebouw of locatie. Zo krijgen kinderen meer ontwikkelkansen en daalt de sociale ongelijkheid.
- 4 Meer aandacht voor de professionals, zodat het lerarentekort daalt en pedagogische kennis actueel blijft.

Voor volwassenen zet de afdeling **Onderwijs** zich actief in om basisvaardigheden te verbeteren. Vooral taalvaardigheid, digitale kennis en competenties krijgen hierbij extra aandacht.

De afdeling **Welzijn** van Almere zet zich in voor meer bestaanszekerheid voor haar inwoners. Ook wil ze dat de sociale en pedagogische basis sterker wordt. Daarnaast wil de gemeente meer multifunctionele buurtvoorzieningen realiseren om ontmoetingen te bevorderen. Zo wil Almere op een gezonde, veerkrachtige en sociale manier blijven groeien.

De afdeling **Cultuur** streeft ernaar dat Almere een aantrekkelijke en levendige stad is en blijft. In het Cultuurplan 2025–2028 staan drie ambities:

- 1 Cultuur is voor alle Almeerders dichtbij.
- 2 Cultuur draagt bij aan een gezonde groei van de stad en onze bewoners.
- 3 Cultuur geeft vorm aan onze identiteit.

In de Cultuurnota roept de gemeente culturele organisaties en makers op om meer te doen voor 'The Culture'.

Dit gaat over grootstedelijke en eigentijdse kunst en cultuur, vooral onder bi-culturele jongeren. De gemeente wil ook dat culturele organisaties vaker de stad zelf als podium gebruiken. Ze moedigen aan om openbare plekken zoals parken, pleinen en stranden te benutten als podium voor optredens en tentoonstellingen. Het doel is om nieuwe groepen inwoners te bereiken en cultuur een meer zichtbare plek in het dagelijks leven te geven. De stad als podium, The Culture en andere vernieuwende kunstvormen geven de identiteit van Almere verder betekenis en allure.

Bezuinigingen

De gemeente Almere heeft grote ambities, maar wordt geconfronteerd met bezuinigingen vanuit het Rijk. Tegelijkertijd stijgen de kosten, bijvoorbeeld voor de jeugdzorg, waardoor de gemeente noodgedwongen de broekriem moet aanhalen.

Vanaf 2026 krijgt De Nieuwe Bibliotheek hierdoor te maken met een behoorlijke bezuiniging. Ook andere partners, zoals Windesheim, investeren noodgedwongen minder in de bibliotheek. Daardoor moet de bibliotheek pijnlijke keuzes maken in de basisdienstverlening. Zonder extra budget gaan de vestigingen minder vaak open, worden de collecties overal kleiner en vinden er minder activiteiten plaats in bibliotheek Stad. Daarnaast kan de bibliotheek niet meedoen aan essentiële maar kostbare ontwikkelingen in de sector. Er komt voorlopig geen gratis abonnement voor jongeren van 18 tot 23 of 27 jaar. Eveneens gaat het gratis instapabonnement voor volwassenen niet door.

We moeten optimaal gebruikmaken van andere financieringsbronnen, zoals het Rijk, de provincie en aanvullende fondsen om te blijven innoveren en nieuwe doelgroepen te bereiken. We willen de lees- en taalachterstanden blijven bestrijden, taalarme gezinnen en Almeerders met een migratieachtergrond beter bereiken en het netwerk van bibliotheekvoorzieningen versterken. Samen met meer partners, vrijwilligers en sleutelfiguren in de wijken zoeken we slimme, effectieve en kostenefficiënte oplossingen. Zo blijven we ook in financieel moeilijke tijden zoveel mogelijk betekenisvol voor alle Almeerders.

De Nieuwe Bibliotheek

Missie

De Nieuwe Bibliotheek is er voor alle Almeerders en biedt op een toegankelijke manier kennis, informatie en inspiratie. Zo vergroten we de maatschappelijke kansen van inwoners en dragen we bij aan een veerkrachtige en vitale stad.

Strategie

**Wij zijn de huiskamer 2.0 van de stad,
gericht op ontdekken, ontmoeten en ontwikkelen,
voor, met en door Almeerders.**

We bouwen voort op onze huiskamerstrategie

Onze strategische focus ligt op het positioneren van de bibliotheek als laagdrempelige, toegankelijke en aantrekkelijke huiskamer van de stad. De afgelopen vier jaar hebben we tijdens de eerste fase van de huiskamerstrategie al veel succesvolle, nieuwe voorzieningen in bibliotheek Stad gerealiseerd. Bijvoorbeeld: het nieuwscafé, de nieuwe jeugdafdeling, het nieuwe l@b, de newzone036 voor jongeren, het nieuwe leerplein, de tweede filmzaal en de nieuwe klas voor volwassenen. Daarnaast hebben we bijna alle wijkvestigingen tussen 2020 en 2023 heringericht. De activiteiten hebben we sterk uitgebreid en de mix van maatschappelijke, culturele en educatieve initiatieven verbreed, vooral in Stad.

Vanaf 2025 start de tweede fase voor onze huiskamer van de stad. We breiden het aantal plekken uit waar we in Almere actief zijn. We organiseren meer activiteiten buiten het centrum om nieuwe doelgroepen te bereiken. Vooral taalarme gezinnen, inwoners met een migratieachtergrond en ouderen krijgen extra aandacht.

Ontmoeten, ontwikkelen én ontdekken

De kern van de bibliotheek blijft hetzelfde: een plek voor sociale contacten en persoonlijke ontwikkeling. Bezoekers komen om te lezen, studeren, werken en inspiratie op te doen. 'Ontmoeten en ontwikkelen' blijven de belangrijkste drijfveren om de bibliotheek te bezoeken.

De komende jaren voegen we iets nieuws toe: ontdekken. De bibliotheek biedt al veel, maar dat is nog niet bij iedereen bekend. Daarom zorgen we dat meer mensen van diverse leeftijden en achtergronden ontdekken wat er allemaal te beleven valt. We zetten extra in op nieuwe communicatievormen, promotie en een sterke band met bestaande en nieuwe doelgroepen. In de bibliotheek ontdek je mooie verhalen, ontroerende films, inspirerende kennis, nieuwe technologieën, én nieuwe kanten en mogelijkheden van jezelf.

Citaat van een bezoeker aan de Biebproeverij:

"Ik kom al jaren naar de bieb, maar er gaat nu echt een wereld voor mij open, wat er allemaal gebeurt en kan."

We werken voor, door en met Almeerders

Het 'ontdekken' moeten we faciliteren. Niet alleen door beter te laten zien wat we doen, zodat meer Almeerders gebruik maken van onze diensten. Maar ook door meer ruimte te geven aan Almeerders om zelf iets te bieden. We willen dat inwoners ontdekken dat ze hun eigen kennis en verhalen kunnen delen met anderen. Bijvoorbeeld via workshops, lezingen, exposities en podcasts. Zo zijn bezoekers niet alleen consumenten, maar ook producenten, curatoren en initiatiefnemers. We nodigen Almeerders uit om mee te doen door minder aanbodgericht en meer vraaggericht te werken. Zo groeit de bibliotheek van een plek met collectie (2010) en connectie (2024) naar meer co-creatie (2028).

In de afgelopen vier jaar hebben wij veel nadruk gelegd op samenwerking met partners. De volgende stap is om de sleutel van de bibliotheek, als het ware, vaker uit te lenen aan partners én inwoners. We geven de sleutel niet helemaal uit handen. De programmering blijft een gezonde mix van activiteiten voor, door en met Almeerders.

Faciliteren als nieuwe kernwaarde

Om onze nieuwe werkwijze te verankeren, passen we onze kernwaarden aan en voegen we 'Faciliteren' hieraan toe.

Faciliteren betekent dat we actief luisteren, doorvragen en waar mogelijk de initiatieven van anderen ondersteunen. We zetten hiervoor onze collectie, ruimtes, marketingkanalen en ons netwerk in. Zo maken we van de huiskamer van de stad 2.0 een nog toegankelijker, flexibele, relevante en vooruitstrevende plek. We bewegen mee met wat er leeft in de stad en ontdekken samen met ons publiek, onze partners en makers.

Van hallo tot aha!
- Alles begint in de bibliotheek.

Speerpunten

We hebben drie belangrijke speerpunten:

- 1 Taal
- 2 Digitaal
- 3 Beeldtaal

Deze thema's zijn essentieel bij het ontsluiten en delen van informatie en verhalen in onze samenleving. Onze aandacht voor de Nederlandse taal en digitale vaardigheden sluit naadloos aan bij landelijke maatschappelijke opgaven voor bibliotheken, zoals de geletterde samenleving, participatie in de informatiesamenleving en een leven lang ontwikkelen.

Beeldtaal vormt een lokaal speerpunt binnen ons aanbod. Dit komt tot uiting in Het Nieuwe Filmhuis en in exposities van beeldende kunst en fotografie. Daarnaast organiseren we activiteiten waarin mensen zelf beeldtaal creëren en delen, zoals schilderijen, foto's en online video's.

Doelgroepen

De Nieuwe Bibliotheek is er voor alle Almeerders, ongeacht leeftijd of opleidingsniveau. Bij elk speerpunt houden we rekening met zowel kwetsbare als zelfredzame inwoners.

- **Taal:** We zijn er voor veellezers én laaggeletterden.
- **Digitaal:** We ondersteunen zowel digipioniers als digibeten.
- **Beeldtaal:** We bedienen liefhebbers van beeldtaal (zoals de filmhuisfans) tot inwoners die hier nog weinig kennis of voorliefde voor hebben.

Meer diversiteit en inclusie

De bibliotheekgebruikers zijn al behoorlijk divers qua leeftijd en achtergrond. Almere is een kleurrijke stad, wat terug te zien is bij de deelnemers aan de jeugdactiviteiten en de gebruikers van de studie- en werkplekken.

De afgelopen jaren hebben we ons bereik vergroot onder mensen die minder zelfredzaam zijn, dankzij nieuwe activiteiten zoals Taalcafés, digiworkshops en IDO-sprekuren. Daarnaast hebben we meer jongeren bereikt door herinrichtingen van bibliotheekgebouwen en door speciale activiteiten te organiseren voor bewoners van 0-25 jaar, inclusief voorleesuurtsjes in verschillende talen. Vanaf 2025 voegen we de doelgroep 'Vitale senioren' toe, omdat het aantal ouderen in Almere snel toeneemt. Toch zien we die diversiteit minder terug bij sommige activiteiten voor volwassenen, zoals Het Nieuwe Filmhuis, en binnen onze teams van medewerkers en vrijwilligers.

De komende jaren zetten we ons nog sterker in voor de diverse culturen die onze stad rijk is. We betrekken actief meer culturen bij nieuwe vrijwilligers- of ambassadeursfuncties. Ook streven we naar meer diversiteit in ons personeelsbestand. We richten ons op taalarme gezinnen, vaak met een migratieachtergrond. Daarnaast geven we gastprogrammeurs en -collecteuren uit verschillende culturen een rol bij het samenstellen van het activiteitenprogramma en de collectie. Ook maken we andere talen en culturen beter zichtbaar, bijvoorbeeld via een meertalige website, jeugdcollectie, nieuwsberichten, meer niet-westerse films en aandacht voor feestelijke rituelen uit verschillende landen. Door culturele gemeenschappen te ondersteunen en met elkaar te verbinden, vieren en delen we samen de culturele rijkdom van Almere. Zo wordt de bibliotheek nog diverser en inclusiever.

Situatie 2024

Almeerders zijn trots op hun bibliotheek en maken er intensief gebruik van. Jaarlijks bezoekt ongeveer 63% van de volwassenen de bibliotheek. Dat is ruim twee keer zoveel dan andere grote steden zoals Rotterdam en Den Haag. Veel bewoners tonen met trots de imposante en prachtige centrale vestiging in Stad aan familie en vrienden. Voor velen is De Nieuwe Bibliotheek vooral dat iconische gebouw in Stad. De wijkvestigingen zijn minder bekend, en ook de 63 po-schoolbibliotheek zijn voor een groot deel van de bevolking onzichtbaar.

Te weinig bibliotheekvestigingen

De Nieuwe Bibliotheek telt relatief weinig vestigingen gezien het aantal inwoners. Dit komt doordat Almere is verdeeld in grote stadsdelen. Volgens benchmarkcijfers voor grootstedelijke gebieden zou Almere eigenlijk acht bibliotheekvestigingen moeten hebben, in plaats van de huidige vijf. Bovendien zijn de bestaande vestigingen relatief klein. De leidraad Sociaal Stedelijke Ontwikkeling van de gemeente toont aan dat de totale oppervlakte van het bibliotheeknetwerk in Almere tegen 2040 meer dan verdubbeld moet zijn. Alleen op die manier kan de stad de huidige achterstand inhalen en gelijke tred houden met de groei van het inwonertal.

	# m ² in 2024	Afwijking t.o.v. benchmark in 2025	Afwijking t.o.v. benchmark in 2040 als gevolg van bevolkingsgroei
Bibliotheek in Almere	11.400 m ²	-5.200 m ²	-12.300 m ²

Onbekende wijkvestigingen

De wijkvestigingen van De Nieuwe Bibliotheek zijn relatief onbekend, mede omdat het merendeel van de activiteiten plaatsvindt in de centrale bibliotheek in Almere Stad. Zo vindt ongeveer 83% van de bezoeken en 81% van de activiteiten daar plaats. In andere grote steden met veel meer wijkvestigingen, zoals Rotterdam en Amsterdam, is de centrale bibliotheek goed voor 60% van de bezoeken.

	Centrale bibliotheek	Wijkvestigingen				
	Stad	Buiten	Haven	Poort	Nobelhorst	Totaal
Aantal bezoeken in 2024	884.170	77.276	64.852	26.574	14.121	1.066.993
Aantal activiteiten in 2024	3.285	387	325	54	7	4.058

Sterke groei in activiteiten

Het aantal activiteiten van De Nieuwe Bibliotheek is flink gegroeid: van 1.810 in 2019 naar bijna 6.000 in 2024. Dit komt doordat de bibliotheek meer is geworden dan alleen een plek om boeken te lenen en te studeren. We organiseren steeds vaker activiteiten waar mensen samen kunnen leren, ontdekken en elkaar ontmoeten. Deze groei is mogelijk dankzij extra aandacht voor programmering en de inzet van meer vrijwilligers. Van alle activiteiten vonden er ruim 4.000 plaats in onze vestigingen. De rest organiseerden we op scholen en andere locaties buiten de bibliotheek. In de tabel staat hoe deze activiteiten in de vestigingen zijn verdeeld over de vijf wettelijke functies.

5 wettelijke functies	Centrale bibliotheek	Wijkvestigingen				
	Stad	Buiten	Haven	Poort	Nobelhorst	Totaal
Educatie en ontwikkeling	1.292	223	238	0	0	1.753
Kunst en cultuur	1.293	1	0	1	3	1.298
Lezen en literatuur	541	163	86	53	4	847
Kennis en informatie	123	0	0	0	0	123
Ontmoeting en debat	36	0	1	0	0	37
Aantal activiteiten in de vestigingen in 2024	3.285	387	325	54	7	4.058

Er zijn opvallend veel educatieve, culturele en leesbevorderende of literaire activiteiten. De afgelopen jaren hebben we vooral ingezet op meer educatieve of maatschappelijke activiteiten voor (digi)tale ontwikkeling en culturele activiteiten, zoals een rijker aanbod in Het Nieuwe Filmhuis. Gemiddeld organiseren we ongeveer eens per twee weken een 'Kennis en informatie'-lezing. Toch vinden activiteiten met als hoofddoel 'Ontmoeting en debat' of 'Kennis en informatie' minder vaak plaats in Almere Stad en helemaal niet in de wijkvestigingen. Bij veel activiteiten is 'ontmoeten' een extra, bijkomend doel in plaats van een hoofddoel.

De openingsuren van de bibliotheekvestigingen zijn de afgelopen jaren uitgebreid door de invoering van selfservice-uren, waarin geen medewerkers aanwezig zijn. Daarnaast hebben wij een vijfde vestiging in Nobelhorst geopend in 2024. Toch blijft het totale aantal openingsuren in Almere beperkt. De centrale vestiging is nu 64 uur per week open, terwijl dat in Amsterdam rond de 100 uur ligt. In de wijkvestigingen zijn de bemenste uren nog beperkter. Door de aangekondigde bezuinigingen dreigt De Nieuwe Bibliotheek verder achter te raken op vergelijkbare steden.

Openingsuren van de Almeerse bibliotheken (eind 2024)

	Centrale bibliotheek	Wijkvestigingen					Totaal
	Stad	Buiten	Haven	Poort	Nobelhorst		
Bemenste openingsuren	64	49	45	21	16	179	
Onbemenste, selfservice-uren	0	0	8	26	38,5	73	
# Openingsuren per week	64	49	53	47	54,5	267,5	

Voor scholen biedt De Nieuwe Bibliotheek het uitgebreide programma 'de Bibliotheek op school' (dBos) aan, dat gericht is op het vergroten van leesplezier. Dit programma bestaat uit een aantrekkelijke collectie, leesbevorderende activiteiten, advies, trainingen en het monitoren van resultaten. In samenwerking met scholen en de gemeente is het aantal basisscholen dat meedoet gestegen van 22 in 2019 naar 63 eind 2024. Hiervoor is het tijdelijke budget van het Nationale Programma voor het Onderwijs slim ingezet. De samenwerking met andere schooltypen, zoals bij het voortgezet onderwijs, mbo, hogeschool en kinderopvang, is veel beperkter.

Samenwerking met Almeerse (voor)scholen (eind 2024)

	Voor-scholen	Basis-scholen	Voortgezet-onderwijs	Praktijk-onderwijs	Mbo-scholen	Hoge-scholen	Totaal
Aantal dBos scholen/Boekstart	8	63	5	0	1	1	78
Bereik van het dBos-programma o.b.v. aantal leerlingen	21%	75%	34%	0%	2%	33%	0%
Aantal scholen met lichte vorm van samenwerking*	0	8	10	3	1	1	23
Totaal bereik o.b.v. # scholen + VVE's	21%	84%	79%	100%	100%	67%	67%

Prioriteiten 2025-2028

Om de huiskamer van de stad 2.0 te realiseren, richten we ons de komende vier jaar op deze drie pijlers:

- 1 Versterking van de wijkvestigingen en samenwerking met scholen.
- 2 Bijdragen aan de levendigheid en leefbaarheid van de stad.
- 3 De stad en de bibliotheek als podium.

1 | Versterking van de wijkvestigingen en samenwerking met scholen

Vanaf eind 2025 organiseren we steeds meer activiteiten in de wijkvestigingen, dankzij de inzet van extra Rijksmiddelen voor de fysieke bibliotheekvoorzieningen. Het Cultuurhuis in Almere Buiten gaat medio 2025 eindelijk open na jaren van voorbereiding. De openingstijden worden uitgebreid in Buiten en Poort in 2025. Daarnaast besteden we meer aandacht aan de digitale collectie naast de fysieke collecties in de vestigingen. Dit noemen we de hybride bibliotheek.

Uitbreiding van het onderwijsprogramma

We bouwen het huidige programma voor het primair onderwijs uit tot een doorlopende leeslijn: van kinderopvang tot hogeschool. We versterken samenwerkingen met Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)-locaties, middelbare scholen, het mbo en de hogeschool. Dit wordt mogelijk dankzij het Masterplan Basisvaardigheden van de Rijksoverheid.

We passen de nieuwste inzichten op het gebied van leesbevordering toe, met extra nadruk op een rijke taalgeving en de gezinsaanpak. Ouders spelen hierin een actieve rol, zodat we de generatiecyclus van laaggeletterdheid doorbreken. Meertaligheid en meervormigheid krijgen meer ruimte.

Onze hoofdprioriteit blijft het basisonderwijs. We vergroten de collecties op primair onderwijsscholen van drie naar vijf boeken per leerling en organiseren meer activiteiten op school, zoals schrijversbezoeken. We versterken de lees- en taalbevordering door contact te zoeken met meer leerkrachten per locatie (in de vorm van een leesteam) en bieden bovenscholse masterclasses aan. Deze vernieuwde en geïntensiveerde aanpak noemen we het **Almeerse Leesoffensief**. Op het gebied van digitale geletterdheid sluiten we in het basisonderwijs aan bij het [Techkwadraat](#).

2 | Bijdragen aan de levendigheid en leefbaarheid van de stad

We maken Almere levendiger met een breed aanbod aan laagdrempelige culturele en sociale activiteiten voor inwoners van 0 tot 115 jaar. We werken in multidisciplinaire teams per levensfase steeds meer samen met de doelgroep, vrijwilligers en partners om het aanbod elk jaar te verbeteren en te vernieuwen. Daarbij leggen we nieuwe accenten, met extra aandacht voor The Culture onder jongeren en voor 'een leven lang ontwikkelen' bij vitale senioren. Tussen 2026 en 2028 gaan we stapsgewijs meer vraaggestuurd werken. We organiseren niet alleen activiteiten voor de verschillende doelgroepen, maar doen dit samen met en door hen. Onze rol is om dit te faciliteren, mensen te verbinden en waar nodig te prikkelen en te inspireren. Zo dragen we bij aan de sociale samenhang en levendigheid van de stad.

Focus op taalarme gezinnen en internationale gemeenschappen

Wij dragen ook bij aan de leefbaarheid van Almere door de sociale cohesie te vergroten onder mensen die moeilijk te bereiken zijn en hen vaker te laten deelnemen aan culturele en maatschappelijke activiteiten. Onze prioriteit ligt bij taalarme gezinnen en inwoners met een migratieachtergrond.

In 2025 lanceren we een gratis Top-abonnement voor mensen met een bijstandsuitkering om financiële drempels te verlagen. Via het Almeerse leesoffensief investeren we extra in scholen met een weging (vanaf het risico op onderwijsachterstanden). Op drie scholen met de hoogste risico's breiden we de schoolbibliotheek nog meer uit. Deze locaties maken we ook toegankelijk voor ouders en wijkbewoners door eveneens voor deze doelgroepen collectie en activiteiten aan te bieden. Samen met lokale partners, leerkrachten, leerlingen en bewoners organiseren we op deze unieke school/wijkpluspunten activiteiten die de culturele horizon van kinderen verbreden en hun liefde voor lezen hopelijk aanwakkeren.

Daarnaast zoeken we actief contact met internationale gemeenschappen in de stad. We onderzoeken hoe we hen kunnen helpen hun cultuur te vieren en te delen met anderen. In 2025 en 2026 ligt de nadruk op taalarme gezinnen. In 2027 en 2028 verbreedt de focus naar internationale culturen.

3 | De stad en de bibliotheek als podium

Als reactie op de oproep van de gemeente gaan we vaker buitenactiviteiten organiseren. Denk aan voorleesmomenten in parken, (licht)exposities op pleinen en openluchtfilms op bijzondere locaties tijdens zomeravonden.

Omdat het weer niet altijd meewerkt, bieden we de vestigingen steeds meer aan als binnenplek voor culturele activiteiten van partners. Ook willen we bewoners laten weten dat ze de vestigingen en schoolgebouwen kunnen gebruiken voor hun activiteiten. Omdat scholen hier terughoudend in zijn, starten we met onze school/wijkvestiging in Almere Hout en de drie nieuwe school/wijkpluspunten.

Toekomstvisie voor 2040

In 2040 is De Nieuwe Bibliotheek een bruisend en open centrum voor ontdekking, ontmoeting en ontwikkeling in alle stadsdelen en diverse focuswijken. Pilots en experimenten uit 2025-2028 zijn uitgegroeid tot toonaangevende voorbeelden voor nieuwe maatschappelijke voorzieningen in Almere én daarbuiten. De bibliotheek is een dynamische, inclusieve en vooruitstrevende plek, waar cultuur, een leven lang leren, welzijn en technologie samenkomen. Meertalig, multimediaal en divers.

Bezoekers bepalen mede hoe de bibliotheek werkt en wat er allemaal mogelijk is. De huiskamer van de stad 3.0 is meer dan ooit een plek die faciliteert en mogelijk maakt. Dat doen we door te luisteren, mee te denken en samen te werken.

De bibliotheek dichtbij

De fysieke bibliotheken zijn overal dichtbij. Ze zijn het kloppend hart van publiek-private multifunctionele gebouwen. De bibliotheek is een integraal onderdeel van het nieuwe Cultuurhuis+ in Poort en de plannen voor Pampus, voortbouwend op het succes van het Cultuurhuis in Buiten. De plus in Cultuurhuis+ staat voor samenwerking met publieke en private partners. Denk aan een combinatie van cultuur met buurtcentra en bedrijven, zoals een supermarkt met een lunchroom. In het centrum staat een groot, modern filmhuis met een kidsstore en beleveniswinkel, verbonden aan Het Nieuwe Filmhuis van De Nieuwe Bibliotheek. We zorgen voor verbinding met filmvertoningen in alle stadsdelen, op buitenlocaties en met de filmclubs. Dankzij de cultuurhuizen+ en het grote filmhuis blijven Almeerders voor cultuur vaker in de eigen stad. Voor de nieuwe generatie cultuurliefhebbers is dat heel vanzelfsprekend.

De bibliotheek is hybride én multimediaal

De bibliotheek is hybride en wordt ook nog eens volledig multimediaal. Fysieke boeken en digitale collecties zijn verrijkt met multimediale belevingen via mixed- en augmented reality, zintuiglijke installaties en live co-creaties. Slimme schermen en AI-zoekfuncties maken het vinden van kennis speels, visueel en persoonlijk. Kinderen beleven verhalen in interactieve ruimtes. Volwassenen volgen hybride cursussen over (digi)tale vaardigheden, kunst en cultuur, en ondernemerschap. Nieuwkomers oefenen taal via immersieve simulaties en culturele ontmoetingsdiners.

Alle bibliotheken in Nederland zijn verbonden via één landelijk platform. Iemand die in Rotterdam een boek over robotica leent, krijgt bijvoorbeeld automatisch een tip over een robotica-evenement in Almere. Wekelijks verschijnen er nieuwe multimediaformats van de Koninklijke Bibliotheek en partnerbibliotheken.

Meer lezen en leren in Almere

In Almere is een sterke beweging ontstaan rond lezen en leren. Kinderen brengen minder tijd door achter schermen en ontdekken nieuwe, aantrekkelijke manieren om te lezen en te leren. Dankzij samenwerking op lokaal, provinciaal en landelijk niveau wordt veel geïnvesteerd in taalontwikkeling in Almere.

Het Almeers Leesoffensief breidt zich uit van enkele Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)-locaties naar alle VVE-locaties om taalachterstanden bij jonge kinderen te voorkomen. Met de gezinsaanpak lezen ouders vaker voor en praten zij thuis met hun kinderen over verhalen. Op alle dBos-locaties in het basisonderwijs is een taalrijke aanpak en ouderbetrokkenheid inmiddels de norm.

De school/wijkbibliotheken vormen het kloppend hart van tien nieuwe brede buurtscholen in Almere. Deze gebouwen zijn er niet alleen voor het onderwijs, maar ook voor bewoners en culturele organisaties. Het multifunctionele gebruik ervan is net zo vanzelfsprekend als dat van een sporthal door een lokale sportvereniging.

Belangstellenden uit het hele land komen kijken hoe deze school/wijkbibliotheken kinderen, ouders en wijkbewoners met elkaar verbinden. Door de brede buurtscholen en De Nieuwe Bibliotheek is Almere uitgegroeid tot hét landelijke voorbeeld van een domeinoverstijgende samenwerking tussen onderwijs, cultuur en welzijn.

Open leercentrum 2.0 voor volwassenen

Voor volwassenen is in de bibliotheek in Stad het open leercentrum 2.0 geopend, met plannen voor een dependance in Pampus. Dit centrum is een moderne doorontwikkeling van het Volksuniversiteit-concept. Bewoners en lokale organisaties komen hier niet alleen om kennis en cultuur op te doen, maar ook om zelf hun kennis te delen. Het aanbod is breed: buitenlandse taalcursussen, workshops over cultuur en architectuur, en talloze masterclasses over persoonlijke groei, spiritualiteit, technologie en debatten verzorgd door partners zoals Windesheim, Avanti, de Clipjesfabriek en 101 lokale talenten. Het is slechts een van de nieuwe vormen van samenwerking tussen de bibliotheek en de nieuwe Windesheim Campus aan het Weerwater.

De bibliotheek samen met de stad, voor de stad

De bibliotheek blijft zich samen met bewoners continu verder ontwikkelen. Het is een plek waar nieuwsgierigheid wordt gevoed, waar diverse gemeenschappen bijeen komen en waar de samenleving zichzelf versterkt.

Steeds meer bewoners lenen de sleutel van de bibliotheek en dragen actief bij. Ouders uit voormalige taalarme gezinnen zijn inmiddels rolmodellen en ambassadeurs voor nieuwe generaties. Zeven internationale gemeenschappen maken regelmatig gebruik van de bibliotheek. Door hun ontmoetingen ontstaan nieuwe vormen van The Culture. Het aantal vrijwilligers en ambassadeurs is gegroeid van 236 naar 400. Daarnaast is er meer diversiteit op sleutelposities binnen de bibliotheek en bij partners. Zij vormen de nieuwe drijvende krachten.

Samen met bewoners hebben culturele partners een doorlopende cultuurlijn ontwikkeld. Kinderen maken kennis met cultuur op school en in de bibliotheek. Talenten kunnen zich verder ontwikkelen bij clubs en verenigingen en treden op in de Cultuurhuizen+. Sommigen groeien zelfs door tot professionals met optredens in de Kunstlinie en in het land.

Budget voor de bibliotheek in lijn met de groei

De forse bezuinigingen van 2026 zijn hersteld en het budget voor de bibliotheek is aangepast aan de groei van het aantal inwoners. Hierdoor zijn de basisdienstverlening en de innovatiekracht van de bibliotheek weer goed gewaarborgd.

Samenvatting

De ontwikkeling in de tijd is kernachtig in een tabel samengevat:

	Huiskamer 1.0 van de stad	Huiskamer 2.0 van de stad	Huiskamer 3.0 van de stad
	2020-2024	2025 – 2028	2040 en verder
	Basis is gelegd	Innoveren en leren	Uitbreiden o.b.v. succesvolle pilots
Fysieke vestigingen/ ontmoetingsruimtes	kleine, zelfstandige wijkvestigingen	eerste MFA proeftuinen (Cultuurhuis en school/ wijkbieb)	publiek-private MFA's in alle stadsdelen
Digitale diensten	vooral fysiek	hybride	multimediaal
Lees- en leerbevordering	dBos uitgebreid in het primair onderwijs	Almeers leesoffensief + gezinsaanpak	taalrijke aanpak is de norm thuis en op alle (voor) scholen + openleercentrum 2.0
Levendigheid en leefbaarheid	activiteiten focus op Stad en jongeren	stadsbrede aanpak, voor jong tot oud + aandacht voor taalarme en migrantengezinnen	dynamische mix; gemaakt met de stad, voor de stad + groeiende kansengelijkheid
Financiën	goed	uitgehoud	hersteld en groeiend

The story continues. De Nieuwe Bibliotheek in 2040 is geen eindpunt, maar een motor die blijft draaien en steeds doorontwikkelt, gedreven door leren, verbeelding en verbondenheid. Met, door en voor Almeeders.

Leeftijdsgroepen

Achtergrond

Uit onze analyse van kwantitatieve data, in de tabel hieronder, blijkt hoe verschillende leeftijdsgroepen de bibliotheek gebruiken. Almeeders uit alle leeftijdsgroepen zijn lid en actieve bezoekers. Vooral jonge gezinnen gebruiken de bibliotheek opvallend veel. Dit zijn ouders van 30 tot 44 jaar met jonge kinderen. Tieners zijn gratis lid, maar zij lenen veel minder boeken dan po-leerlingen. Het percentage lidmaatschappen daalt flink zodra inwoners 18 jaar oud worden, omdat het lidmaatschap dan niet meer gratis is. We volgen met interesse wat andere steden doen, waar volwassenen een gratis (instap)abonnement krijgen.

leeftijd	situatie begin 2025				groei inwoners richting 2040
	% inwoners	% leden t.o.v. bevolking	% bezoeken t.o.v. bevolking	% actieve leden	
0 - 4 jaar	6%	37%	n.v.t. **	48%	16%
5-12 jaar	10%	109%*	n.v.t. **	67%	17%
13-17 jaar	6%	87%	n.v.t. **	42%	10%
18-29 jaar	15%	9%	57%	74%	6%
30-44 jaar	23%	8%	72%	83%	21%
45-64 jaar	27%	9%	57%	83%	12%
>65 jaar	14%	12%	52%	83%	63%
Totaal of gemiddeld	100%	26%	63%	64%	21%

Bronnen: DNB (januari 2025), CBS (2024), Almere in Peiling (2022), Bevolkingsprognose hoofdscenario gemeente Almere (2024)

* Het bereik onder de jeugd is >100% omdat gescheiden ouders lidmaatschapspassen voor dezelfde kinderen op verschillende adressen aanvragen. Gezinnen in Almere verhuizen vaak en vragen ook daarom nieuwe passen aan. Als ouders de pas van hun kinderen verliezen of vergeten, wordt regelmatig een nieuwe gratis pas aangevraagd onder een licht gewijzigde naam.

** Het bezoek onder de jeugd en jongeren wordt niet in kaart gebracht wegens wettelijke beperkingen m.b.t. marktonderzoek onder 18 jaar.

Ambities

We houden het hoge bereik onder jonge gezinnen graag vast. Ook willen we dat meer jongeren gebruik maken van hun lidmaatschap. Jongeren dagen we uit om niet alleen te studeren of te chillen in de bibliotheek, maar ook om mee te doen aan activiteiten, deze samen te ontwikkelen en meer boeken te lenen. Daarnaast streven we ernaar om meer taalarme gezinnen te bereiken.

Als er genoeg financiële middelen beschikbaar komen, maken we het lidmaatschap gratis voor alle jongeren tot 23 of 27 jaar en bieden we een gratis (instap)abonnement aan voor volwassenen. Voor nu ligt de focus vooral op (digi)tale inclusie en culturele beleving onder volwassenen. Verder betrekken we ouders meer bij de taalontwikkeling van hun kinderen via de gezinsaanpak.

De groep 65-plussers groeit hard. De komende jaren geven we hen meer aandacht, vooral rond het thema 'een leven lang leren'. De ambitie om meer Almeeders met een migratieachtergrond te bereiken zit in alle leeftijdsgroepen verweven.

Leeftijdsgroepen

Dit zijn onze tien leeftijdsgroepen:

- 0-4 jaar | **Voorschools**
- 5-12 jaar | **Jeugd**
- 15-25 jaar | **Jongeren**
- 18-35 jaar | **The Culture**
- 18+ jaar | **Laaggeletterden en inburgeraars**
- 18+ jaar | **Digitale inclusie & Digitaal burgerschap**
- 35+ jaar | **Veellezers**
- 60+ jaar | **Vitale senioren**
- 0-115 jaar | **Filmliefhebbers**
- 10 0-115 jaar | **Expositiebezoekers**

Wij behandelen de strategische plannen per leeftijdsgroep afzonderlijk. In het daaropvolgende hoofdstuk geven we meer inzicht in het beleid op het gebied van lezen en literatuur, andere vormen van cultuur en samenwerking met het onderwijs. Deze informatie is te vinden bij respectievelijk de afdelingen Bibliotheken, Programmering en Educatie.

0-4 jaar | Voorschools

Onze missie is dat alle kinderen in Almere zonder taalachterstand en met een zo rijk mogelijke culturele bagage aan hun schooltijd beginnen. Het is essentieel om taalachterstanden zo vroeg mogelijk te herkennen en aan te pakken, om problemen later te voorkomen.

Al jaren bieden we gratis BoekStartkoffertjes aan met babyboekjes en informatie voor jonge ouders. De collectie hebben we de afgelopen jaren verrijkt met themakoffertjes over onderwerpen als 'naar bed', 'op het potje' en 'vakantie'. Voorleesmomenten zijn uitgebreid naar een wekelijks voorleesmoment op alle vestigingen en om de week een voorleesfeestje met een (knutsel)activiteit. We lezen steeds vaker voor in verschillende talen (inmiddels vijf!). In Stad organiseren we regelmatig laagdrempelige theatervoorstellingen voor de allerkleinsten en hun verzorgers.

Laaggeletterde gezinnen kunnen meedoen aan de VoorleesExpress, waarbij vrijwilligers twintig keer langskomen om thuis, online of op een openbare plek voor te lezen. De bedoeling is dat de ouders daarna thuis gaan voorlezen. In het Babycfé kunnen ouders van jonge kinderen maandelijks koffie of thee drinken, ervaringen delen en vragen stellen. Ook zijn we zichtbaarder geworden door deelname aan evenementen zoals Kidsproof en het Ouder en Kind Festival. Daarnaast lezen we voor in de Kinderkliniek en het Sinterklaaspakhuis in Haven.

De komende jaren richten we ons op meertaligheid, meervormigheid, het betrekken van meer ouders en het bereiken van meer taalarme gezinnen. Hierdoor wordt onze werkwijze nog meer inclusief.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Toegankelijke en meertalige communicatie:** Effectieve communicatie is essentieel om (groot)ouders en partners te bereiken. Vanaf 2025 verbeteren en vereenvoudigen we onze communicatiemiddelen, zowel fysiek als digitaal. Zo sluiten we beter aan bij ouders met verschillende achtergronden en taalniveaus. Denk aan duidelijke visuele informatie, vertaalopties via QR-codes en meertalige flyers. We zorgen ervoor dat informatie over activiteiten en het lidmaatschap laagdrempelig, herkenbaar en begrijpelijk is, online én op locaties in de wijk.
- **'Meervormig' programmeren:** Taalontwikkeling begint niet alleen bij boeken, maar bij alles wat de zintuigen prikkelt. Daarom verrijken we onze programmering met activiteiten waarin taal, muziek, beweging, beeld en interactie samenkomen. We gebruiken vertelplaten, gebaren, muziek en meertalige elementen om aan te sluiten bij verschillende leerstijlen en achtergronden.
- **Ouderbetrokkenheid versterken:** Ouders zijn belangrijk voor de taalontwikkeling van hun kind. De bibliotheek wil hen daarom actief betrekken en ondersteunen. Het Babycafé, gestart in 2024, wordt de komende jaren jaarlijks uitgebreid met één wijkvestiging en de pop-upbibliotheken. Deze laagdrempelige bijeenkomsten bieden ruimte voor ontmoeting, informatie over taalontwikkeling en stimuleren het gebruik van de bibliotheek.
- **Meer taalarme gezinnen bereiken:** Door zichtbaar aanwezig te zijn op plekken buiten de bibliotheek, zoals het Ouder en Kind Festival, de Kinderkliniek en wijkgerichte pop-upbibliotheken, bereiken we ook gezinnen die minder snel hun weg naar de bibliotheek vinden. Vooral in wijken waar taalachterstanden zijn, zetten we in op actieve aanwezigheid en samenwerking met lokale partners zoals VVE, JGZ en De Schoor.

Zo zorgen we voor een inclusieve en rijke taalomgeving voor meer jonge kinderen en hun ouders, die beter aansluit bij de taaldiversiteit in Almere.

5-12 jaar | Jeugd

Van de ruim 21.000 kinderen tussen 5 en 12 jaar in Almere groeit ongeveer een derde (7.000 kinderen) op in kansarme gezinnen. Almere heeft relatief veel eenoudergezinnen, schuldenproblematiek en een hoog lerarentekort. Dit zet de taalontwikkeling onder druk. Daardoor ontstaan er op jonge leeftijd taalachterstanden die moeilijk in te halen zijn. Onze missie is dat alle kinderen, vooral uit taalarme gezinnen, op de basisschool leesplezier ontdekken. Ook willen we hen op een laagdrempelige manier laten kennismaken met onze culturele en (digi)tale activiteiten, en die van onze partners. Zo bereiden we hen goed voor op het voortgezet onderwijs.

We bieden al jaren een breed scala aan succesvolle en terugkerende initiatieven. Dit omvat (voor)lezen in het Nederlands en andere talen, kindervoorstellingen en [Kanje\(r\)lezen](#), waarbij kinderen met leesproblemen in kleine groepen door een vrijwilliger begeleid worden. De afgelopen jaren is Kanjerlezen uitgebreid naar drie wijkvestigingen. Daarnaast organiseren we educatieve digitale workshops in het nieuwe l@b. Het aanbod van workshops over programmeren en robotica vanuit het nieuwe l@b in bibliotheek Stad is uitgebreid naar scholen en enkele wijkvestigingen.

We zijn een samenwerking gestart met het Jeugdfonds, dat kinderen uit arme gezinnen via een tegoed gratis laat deelnemen aan culturele en digitale activiteiten. Sinds 2024 werken we samen met de HavenAcademie, waar kinderen gratis kennismaken met naschoolse activiteiten, van koken en moestuinieren tot programmeren. In 2025 zijn we gestart met [maandelijkse familiemiddagen](#) om gezinnen op een speelse manier kennis te laten maken met de bieb. Daarbij gebruiken we knuffelrobot [Luna de kat](#) voor meertalige, interactieve rondleidingen. Ook zijn drie kinderambassadeurs benoemd om onze activiteiten onder de doelgroep beter bekend te maken. In de komende jaren willen we meer activiteiten organiseren in de wijkvestigingen, vooral in wijken met veel laaggeletterdheid en meertaligheid. Daarbij willen we ook meer samenwerken met ouders.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Taalrijke omgeving verrijken in de bieb, op school en thuis:** We breiden het aanbod aan taal- en leesactiviteiten uit, ook in meerdere talen, in de vestigingen en op enkele scholen. Vanaf 2026 wordt Kanjerlezen op alle wijkvestigingen en enkele pop-uplocaties aangeboden. Vanaf 2027 voegen we spelelementen toe aan bestaande activiteiten, zodat kinderen op een speelse manier met taal bezig zijn en hun woordenschat vergroten.
- **Ouderbetrokkenheid vergroten, vooral bij taalarme gezinnen:** We werken nauwer samen met basisscholen en organisaties die zich richten op kinderen met taalachterstanden. We organiseren gezinsactiviteiten die meertaligheid stimuleren en bijdragen aan een taalrijke en inclusieve leeromgeving. Via ouderplatforms delen we onze activiteiten en vergroten zo onze zichtbaarheid. De maandelijkse familiemiddagen in bibliotheek Stad en de meertalige audiotour met Luna de kat ontwikkelen we verder. Ook organiseren we ochtendsessies om kinderen digitaal vaardiger en weerbaarder te maken. Thema's zijn bijvoorbeeld veilig telefoongebruik door kinderen, sociale media en kunstmatige intelligentie.
- **Cultuurparticipatie en educatie onder jeugd stimuleren:** We breiden vanaf 2026 het culturele aanbod uit in wijkvestigingen en op pop-uplocaties, zoals in de Molenbuurt, waar veel laaggeletterden en anderstaligen wonen. Vanaf 2027 organiseren we vaker activiteiten rond culturele feestdagen, zoals Ketu Koti.

Zo maken we kinderen en hun ouders enthousiaster over lezen, cultuur en digitale vaardigheden.

15-25 jaar | Jongeren

Almere is een jonge stad met veel jongeren. Van de inwoners is 12% tussen 15 en 25 jaar. Het aanbod op het gebied van cultuur en persoonlijke ontwikkeling is voor deze groep beperkt. Onze missie is om jongeren te ondersteunen met een aansprekend cultureel en maatschappelijk aanbod dat bij hen past. We richten ons op thema's zoals mentale gezondheid, maatschappelijke betrokkenheid, (financiële) zelfredzaamheid en moderne vormen van taal, digitaal en beeldtaal. Deze thema's zijn continu in beweging; we passen ons daarom aan de behoeften van de doelgroep aan. Zo ondersteunen we de persoonlijke en culturele ontwikkeling, het burgerschap en de zelfredzaamheid van jongeren.

Al jaren komen jongeren graag naar de bibliotheek om te studeren. Met de toevoeging van een jongerenafdeling in bibliotheek Stad, door jongeren 'NewZone036' genoemd, komen tieners steeds vaker naar de bibliotheek om te ontspannen en elkaar te ontmoeten. In samenwerking met partners zijn er steeds meer activiteiten specifiek voor jongeren ontwikkeld, zoals de [Socrates Salon](#), Comedy Open Mic, Jeugdgroep van Oranje (JVO) workshops en natuurlijk het Breach Festival onder leiding van Windesheim. De collectie is vernieuwd om aan te sluiten bij de trends en interesses van jongeren. Zo hebben we Booktok-specials, een manga-collectie, een speciale kast voor 'lezen voor de lijst' en nieuwe informatieve boeken aan de collectie toegevoegd.

Samen met scholen hebben we gewerkt aan taal- en leesplezier via schrijversbezoeken en workshops, aan beeldtaal via exposities, en aan digitaal via workshops Digisterker. Daarnaast hebben we een community van betrokken jongeren opgebouwd onder de naam Brainhub. Hier worden ideeën ontwikkeld en getoetst bij de doelgroep. Het programma '18 jaar en wat nu?' is mede dankzij Brainhub gestart. De komende jaren organiseren jongeren steeds vaker zelf activiteiten in de bibliotheek. We nemen daarbij een faciliterende rol aan in plaats van een organiserende. We inspireren, delen kennis, expertise en middelen. Dit gebeurt in samenwerking met culturele instellingen en het (beroeps)onderwijs in de stad. Dit draagt bij aan actief burgerschap onder jongeren.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Uitbreiding van programmering in wijkvestigingen in samenwerking met scholen:** Succesvolle activiteiten in bibliotheek Stad breiden we uit naar scholen en enkele wijkvestigingen (vooral Buiten en Nobelhorst) om de doelgroep beter te bereiken. Lokaal bieden we ook ruimte voor eigen initiatief.
- **Bijdrage aan leefbaarheid en levendigheid van de stad:** We onderzoeken hoe we de rol van de bibliotheek als studieplek kunnen versterken, bijvoorbeeld met huiswerkbegeleiding, hulp bij studiekeuze en uitbreiding van de informatieve collectie. Ook promoten we de Podcast Academy beter en zetten we de PodKast meer in. Daarnaast zetten we in op ontspanning en spel: vanaf de zomer in 2025 starten we een pilot met bord- en kaartspellen. Vanaf 2026 moedigen we jongeren aan zelf ideeën aan te dragen voor eigen activiteiten. De bibliotheek coördineert en faciliteert, terwijl

de creatieve input van onze doelgroep komt. Zo kunnen we testen of er genoeg belangstelling is voor een terugkerende reeks. Succesvolle reeksen zoals de Socrates Salon, Comedy Open Mic en JVO-workshops zetten we voort. Grote, jaarlijkse evenementen blijven we ondersteunen, zoals de Boekenweek van Jongeren (nieuwe naam: Goed Verhaal), het Breach Festival en AllyCon. Terugkerende events en goede online verslaglegging helpen bekendheid en betrokkenheid te vergroten. In 2027 en 2028 wordt de programmering steeds meer met en door jongeren vormgegeven.

- **De stad en bieb als podium:** We organiseren sommige activiteiten op plekken waar jongeren al komen, zoals buurthuizen of sportclubs. We nodigen jongeren uit om de bibliotheek vaker als podium voor hun eigen activiteiten te gebruiken. Dit doen we via Brainhub en samenwerkingen.

Zo betrekken we jongeren actief en dagen we ze uit om te werken aan hun persoonlijke en culturele ontwikkeling.

18-35 jaar | The Culture

We geven jongeren van 18 tot 35 jaar een podium en steun om zich creatief te uiten. Ze ontdekken en ontwikkelen hun identiteit via laagdrempelige en populaire cultuur. Bijvoorbeeld mode, literatuur, design, muziek, spoken word, film, beeldende kunst of combinaties daarvan.

We richten ons op jonge, vaak bi-culturele makers, bijzondere groepen zoals de queer community, lokale culturele partners, Almeerse influencers en hun volgers. Zo stimuleren we cultuurdeelname en trekken we ook liefhebbers van de Urban Culture aan: jongeren die zelf geen cultuur maken, maar wel onze activiteiten bezoeken.

We hebben interesse in crossmediale cultuurvormen die ontstaan binnen de hedendaagse jongeren- en subcultuur. The Culture kiest voor een brede benadering van cultuur, waarbij artistieke kwaliteit ontstaat door de wisselwerking tussen woord, (film)beeld, muziek en performance. Literatuur en verhalen zijn hier vanzelfsprekend onderdeel van, niet alleen via spoken word en storytelling, maar ook door aandacht voor lezen, taal en persoonlijke verhalen in onze programma's. Door bijvoorbeeld zines (kleine zelfuitgegeven boekjes voor persoonlijke expressie), podcasts en literaire avonden te combineren met andere kunstvormen, verbinden we taal met hedendaagse cultuur en geven we verhalen uit Almere een podium. We kijken daarbij op een intersectionele manier: we houden rekening met hoe verschillende aspecten van iemands identiteit, zoals afkomst, gender en seksuele oriëntatie, samen bepalen hoe iemand zich voelt en behandeld wil worden.

Onze missie is om jongeren via cultuur te versterken, sociale cohesie te bevorderen, cultureel ondernemerschap te stimuleren en bij te dragen aan de culturele identiteit van Almere. We geven structureel

ruimte aan onderbelichte stemmen, zoals queer schrijvers en lokale artiesten, nieuwe expressievormen en actuele thema's, passend bij de snel veranderende stad.

In 2025 maken we een begin met inclusieve cultuurprogrammering. Samen met partners als Now's the Time experimenteren we met co-creatie en jongerenparticipatie. Met Mo Hersi organiseren we de Queer Comedy Night en besteden we aandacht aan Winter Pride Almere. We delen boekentips over genderdiversiteit. Samen met Avanti starten we Yap & Yarn, een platform voor (jonge) bi-culturele schrijvers tijdens brei-, haak- of tekenprojecten van bezoekers. Ook beginnen we de filosofische boekenclub [Zin & Zinnen](#) in samenwerking met Avanti. [Professor Soortkill](#) geeft een lezing over straattaal.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Culturele verankering:** We versterken onze positie als (culturele) huiskamer van de stad door duurzame samenwerkingen met populaire lokale partners zoals Now's the Time, talentontwikkelingsorganisaties SALTY en Creative City Center, en Amsterdamse partners zoals literair collectief Smibanese University. Zo vergroten we de relevantie van The Culture binnen en buiten Almere.
- **Talentontwikkeling en artistieke profilering:** Lokale makers krijgen toegang tot ruimte, middelen en begeleiding om hun ideeën te ontwikkelen, testen en presenteren. We ontwikkelen formats die geworteld zijn in urban- en popcultuur, met ruimte voor verdieping, maatschappelijke reflectie en entertainment.

- **Publieksoptwikkeling en podia:** We zetten in op gerichte communicatie en outreach via partners om jongeren actief te betrekken. Wij gaan waar zij zijn, fysiek én digitaal. Dit doen we onder andere via partners en online platforms zoals BASE en onze eigen jongerenkanalen (TikTok, Instagram). We vertalen centraal ontwikkelde formats naar plekken, podia en wijkvestigingen waar de doelgroep zich bevindt, zoals het Cultuurhuis in Buiten.

Onze langetermijnambitie is om een stedelijk platform en stevig netwerk voor jonge, diverse en interdisciplinaire cultuur te creëren. In 2040 is The Culture een gevestigde programmalijn en broedplaats binnen de bibliotheek die lokaal en in de regio bekendstaat als springplank voor jong Almeers talent.

18+ jaar | Laaggeletterden en inburgeraars

In Almere hebben 33.000 volwassenen moeite met het spreken, lezen en schrijven van de Nederlandse taal. Dit belemmert hun deelname aan de samenleving. Onze missie is om het hoge percentage laaggeletterden in Almere van 15% te verlagen. Zo willen we hun zelfredzaamheid vergroten en sociale cohesie bevorderen. We zijn [het startpunt](#) voor volwassenen die Nederlands willen leren en fungeren als verbinder binnen het Almeerse taalnetwerk.

Vijf jaar geleden bestond er alleen een (digi)Taalhuis in bibliotheek Stad, dat mensen doorverwees naar passend taalaanbod elders. Ook was er een beperkte collectie voor Almeerders die Nederlands wilden leren. Als team zijn wij trots op het succes van het Taalcafé, gericht op mensen die Nederlands als tweede taal spreken (NT2'ers). Dit begon in 2021 als pilot en is inmiddels uitgegroeid tot een drukbezochte activiteit: twee dagen per week in Almere Stad en wekelijks in Haven en Buiten. Ook organiseren we Taalcafés bij het AZC. Daarnaast zijn er veel nieuwe materialen voor de Taalcafés aangeschaft en nieuwe vrijwilligers getraind. De leesclubs zijn in 2022 begonnen. De bijeenkomsten Begeleid Oefenen zijn kleinschalig in 2023 gestart en in 2024 uitgegroeid tot een goed bezocht vast onderdeel van het taalprogramma. Sinds 2024 organiseren we

rondleidingen voor mensen die formele taallessen volgen bij onze partners. Zo leren zij de ondersteunende, non-formele mogelijkheden van de bibliotheek kennen, zoals de speciale collectie, Taalcafés en Begeleid Oefenen. We zijn ook trots op onze verbindende en leidende rol binnen het Almeerse taalnetwerk.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Uitbreiding van het aanbod voor NT2'ers:** We starten in 2025 met een extra Taalcafé in Almere Poort. Later breiden we de Taalcafés mogelijk uit naar een avond en/of in het weekend, zodat ook werkenden mee kunnen doen. Ook onderzoeken we de mogelijkheden voor Taalcafés op pop-uplocaties. We willen het aantal activiteiten en deelnemers vergroten door vrijwillige coördinatoren in te zetten en met extra Rijksmiddelen.
- **Verbetering van het aanbod:** We maken het Begeleid Oefenen en het Taalcafé toegankelijker voor mensen die niet of nauwelijks Nederlands spreken of verstaan (A0-niveau). We willen de Begeleid Oefenen-sessies uitbreiden met meer aandacht voor digitale vaardigheden, naast taal. Later willen we de taalactiviteiten verrijken door ze te combineren met cultuur. Denk aan samen zingen, gedichten lezen of films kijken en bespreken.
- **Aansluiting bij de gezinsaanpak:** In 2026 starten we een pilot met twee Taalcafés speciaal voor taalarme gezinnen op pop-uplocaties. Zo kijken we of deze vorm gezinnen aanspreekt en helpt om de generatiecyclus van laaggeletterdheid te doorbreken.
- **Mogelijke verbreding naar de NT1-groep bij meer financiering:** Afhankelijk van subsidiemogelijkheden hebben we de potentie

om ook aanbod te ontwikkelen voor mensen die Nederlands als moedertaal hebben (NT1'ers). We benaderen deze moeilijk bereikbare groep via vindplaatsen zoals werkloketten, bedrijven en woningbouwcoöperaties. De verbinding met Digitale inclusie en de gezinsaanpak biedt bovendien kansen om deze doelgroep te bereiken. In samenwerking met partners binnen het taalnetwerk willen we speciale activiteiten voor deze uitdagende doelgroep ontwikkelen.

- **Meer samenwerking faciliteren bij extra financiering:** We coördineren de gezamenlijke aanpak voor NT2'ers met een gezamenlijke website voor taalaanbod, online aanmeldingen, en materialen en trainingen voor vrijwilligers. Ook gebruiken we een digitale tool om deelnemers te registreren en te monitoren.
- **Gezinsmigranten:** We richten ons ook op gezinsmigranten. Sinds 2022 voeren we in opdracht van de gemeente het Participatieverklaringstraject (PVT) uit. Dit traject is aangepast aan de behoeften van deze groep en verbonden met het bibliotheekaanbod. Als de gemeente deze opdracht verlengt, blijven we dit traject uitvoeren. Zo leren gezinsmigranten Nederlandse normen en waarden kennen, ontdekken ze Almere en maken ze kennis met de bibliotheek.

Met deze strategische focus verlagen wij de drempels om de Nederlandse taal te leren en de bibliotheek als huiskamer van de stad te ontdekken.

18+ jaar | Digitale inclusie & Digitaal burgerschap

4,5 miljoen mensen hebben moeite met digitale zaken zoals WhatsApp, sociale media en ChatGPT. In Almere gaat het om zo'n 33.000 tot 42.000 mensen die het risico lopen om digitaal buitengesloten te worden. Onze missie is om volwassen Almeerders digitaal actief, vaardig en weerbaar te maken. We doen dit door specifieke hulpvragen te beantwoorden en door nieuwe kennis en vaardigheden aan te leren.

We bieden gratis en laagdrempelige digitale hulp en workshops voor beginners met een kleine beurs. Zo zijn er gratis computerlessen voor basisvaardigheden (Klik & Tik). Daarnaast geven we verdiepende trainingen, zoals Digisterker over werken met de e-overheid, Digivitaler over e-zorg, Veilig Online, Kennismaking met kunstmatige intelligentie en Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)-spreekuren. Jaarlijks beantwoorden we duizenden hulpvragen en bedienen we 1.400 cursisten. We hebben een eigen trainersteam en een doorlopende leerlijn, waarbij we steeds inspelen op de behoeften van inwoners en ontwikkelingen in de digitale wereld. We werken steeds intensiever samen met Senior-Live, gemeente, politie, de Belastingdienst, telecombedrijven, zorginstellingen, wijkteams en andere partners. Dit vormt een stevige basis waarop we verder kunnen bouwen.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Borging van de lokale ketenaanpak:** Werkafspraken met partners vastleggen, kennis regelmatig uitwisselen en overdraagbare formats ontwikkelen.
- **Digitale actualiteiten:** Tijd en budget reserveren om nieuwe workshops te ontwikkelen op basis van behoeften (vraaggestuurd werken), digitale ontwikkelingen en samenwerking met andere bibliotheken en provinciale ondersteuningsinstellingen.
- **Professionalisering:** Investeren in de kennisontwikkeling van trainers, coördinatoren en vrijwilligers.
- **Bereik vergroten:** Meer mensen bereiken door activiteiten te verspreiden over wijkvestigingen en eventueel één of twee buurtcentra, samenwerking met scholen op pop-uplocaties, warme doorverwijzing door partners en gerichte communicatie.

Zo dragen we bij aan de digitale zelfredzaamheid en online verbondenheid van Almeerders.

35+ jaar | Vellezers

Met boeken als uitgangspunt bouwen we een sterke en duurzame band op met Vellezers. Onze missie is om deze groep te koesteren, te boeien en te binden. Zo maken we literatuur en poëzie toegankelijker en aantrekkelijker.

In de afgelopen jaren organiseerden we twee grote activiteiten per jaar, rond de Boekenweek en Heel Nederland Leest. Tijdens de Thrillerweken stonden we stil bij dit populaire genre. We nodigden schrijvers uit voor talkshows en lezingen, gaven leestips en maakten displays met klassiekers en nieuwste ontdekkingen. Ook op andere momenten besteedden we aandacht aan boekentips en displays van nieuwe en populaire boeken, zodat Vellezers zich altijd welkom voelden. Dit deden we samen met partners zoals de Schrijverscentrale, Stumpel en andere boekhandels, Fadoua Alaoui, CPNB en FlevoMeer Bibliotheek.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Onderzoek doen:** We duiken dieper in de wereld van onze Veellezers om ze beter te begrijpen. Wat zijn hun leesgewoontes? Waar halen ze inspiratie voor een volgend boek vandaan? In welk [whize-segmenten](#) vallen ze? In welke wijken wonen ze? Dit onderzoeken we door onze eigen data te analyseren, korte enquêtes via onze kanalen uit te zetten en vragen te stellen aan bezoekers van onze activiteiten.
- **Veellezers actiever betrekken:** We nodigen Veellezers uit om met ons mee te denken en ideeën te delen. Willen ze bijvoorbeeld een maanddisplay inrichten of een boekenblog voor onze website
- **Meer zichtbaarheid:** We geven lezen, boeken en literatuur meer aandacht in onze communicatie, zoals op de website, sociale media, nieuwsbrief en in de wijkvestigingen. Hiervoor vragen we ook input van onze doelgroep.
- **schrijven?** Door hen een vaste stem te geven, creëren we een bibliotheek die niet alleen faciliteert, maar ook samen met haar publiek leert en groeit. Zo hopen we dat Veellezers zich sterk verbonden voelen en ambassadeurs van de bibliotheek worden. Dit helpt ons om beter in te spelen op hun wensen en meer mensen enthousiast te maken voor alles wat de bibliotheek te bieden heeft.

Zo creëren we een dynamische en inspirerende leescultuur waarin niet alleen boeken, maar ook de uitwisseling met onze lezers centraal staat. We willen dat Veellezers zich gehoord, geïnspireerd en betrokken voelen.

60+ jaar | Vitale senioren

Het aantal senioren in Nederland groeit al jaren, maar in Almere stijgt dit percentage nog sneller omdat hier nu nog relatief weinig senioren wonen. Wij spelen in op de behoeften van deze groeiende groep, met speciale aandacht voor inwoners van 60 jaar en ouder die mentaal zelfredzaam zijn. Zij zoeken naar manieren om vitaal te blijven, bijvoorbeeld door sociale contacten te leggen en zich persoonlijk te ontwikkelen.

Onze missie is tweeledig. We bieden mogelijkheden voor kennisdeling en persoonlijke groei. Tegelijk zorgen we voor ontmoetingen en meer verbinding tussen mensen. Samen met de doelgroep en onze partners dragen we bij aan het verbeteren en behouden van het emotionele en mentale welzijn van senioren in Almere. We willen dat zij zich meer thuis voelen en betrokken raken bij de Nieuwe Bibliotheek. Door te luisteren naar hun behoeften en zo passende ontmoetings- en ontwikkelingsmogelijkheden te bieden, helpen we deze groep vitaal ouder te worden.

In 2025 starten we met programmeren voor en met vitale senioren. Het aanbod bestaat uit [Studiekringen 50+](#), drukbezochte [Filosofie met Koffie](#)-sessies en het swingende [Huiskamerdanspaleis](#) & [Danspaleis](#). Eind 2025 volgt de eerste 'Dokter in de Zaal' talkshow over medische vraagstukken.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Succesvolle concepten uit het land doorvertalen naar de wijkvestigingen:** We onderzoeken concepten die in (andere) bibliotheken in Nederland goed werken. Zo zijn bijvoorbeeld de Studiekringen 50+ en de talkshow Dokter in de Zaal ontstaan. Deze activiteiten starten deels in wijkvestigingen, zoals in Haven waar het aantal 60-plussers het hoogst is. Hierdoor komt de bibliotheek meer naar de mensen toe. Voor deze doelgroep, die soms minder mobiel is, is dat ontzettend waardevol. Ouderen ervaren de kleinere vestigingen vaak ook als intiemer en meer uitnodigend.
- **Ruimte aan lokale initiatieven geven:** Door samen te werken met Almeerse partners en enthousiaste mensen ontstaat er meer 'couleur locale' en een eigen invulling van de kerndoelen 'ontmoeten en ontwikkelen'. We werken graag zoveel mogelijk met en/of door de doelgroep zelf.
- **Meebewegen met de stad:** We gaan in gesprek met verschillende subgroepen om beter te begrijpen wat de doelgroep nodig heeft. In het eerste jaar merkten we dat Almeerders met een migratieachtergrond minder vaak meededen aan activiteiten voor vitale senioren. Hoe kunnen we deze groep beter betrekken, boeien en binden?

We hopen uiteindelijk dat we het aantal aanvragen om activiteiten in de bibliotheek te organiseren, niet meer aankunnen.

0-115 jaar | Filmlieliefhebbers

De filmcultuur in Almere is nog beperkt. Voor 225.000 inwoners is er maar één bioscoop en geen zelfstandig filmhuis. Het Nieuwe Filmhuis zit wat verborgen in de bibliotheek in Stad. Tot 2020 werden er nauwelijks films vertoond in de bibliotheek. Bezoekers missen daardoor het gevoel van een avondje uit, inclusief horeca. Veel arthouse-lieliefhebbers, vooral oudere, kijken uit naar Hilversum, Utrecht, Amersfoort of Amsterdam.

Onze missie is om een levendige filmcultuur in Almere op te bouwen. We bieden films die prikkelen, ontroeren en aan het denken zetten, en sluiten daarbij aan bij de culturele diversiteit van de stad. We stimuleren maatschappelijke reflectie door verdiepende gesprekken te organiseren bij bijzondere films over actuele thema's. We creëren een plek waar publiek en makers elkaar ontmoeten. Ook verleiden we oudere Almeerders om te genieten van unieke films in hun eigen stad, zonder naar andere steden te hoeven uitwijken. Daarnaast laten we jongeren kennismaken met bijzondere films en stimuleren we zelfexpressie via film. Het Nieuwe Filmhuis is dé plek voor iedereen, van jong tot oud, die van unieke films houdt.

Na de covid-periode heeft Het Nieuwe Filmhuis een sterke herstart gemaakt. We zijn uitgebreid naar twee zalen in bibliotheek Stad en hebben zowel kwantitatief als kwalitatief onze programmering flink uitgebreid. Inmiddels bieden we ruim 1.200 vertoningen per jaar, met meer dan 150 verschillende titels. Daardoor kunnen we niet alleen een actueel aanbod bieden, maar ook voor diverse doelgroepen en leeftijden programmeren.

Naast de bekende arthousefilms vertonen we documentaires, jeugd- en kinderfilms, animaties en korte films. We besteden speciale aandacht aan films van Almeerse makers, films die in Almere zijn opgenomen of over Almeerse onderwerpen gaan, zoals de toeslagenaffaire. Ook vertonen we regelmatig bijzondere verfilmingen van boeken, vaak gecombineerd met verdiepende gesprekken met filmexperts en/of de makers. Het Nieuwe Filmhuis-festival in oktober, met veel voorpremières van prijswinnende films, is in korte tijd een begrip geworden in Almere.

Voor scholen is er een educatief filmprogramma, onder andere in samenwerking met Cinekid. Tijdens schoolvakanties tonen we meer gezinsfilms. Film is ook onderdeel van grote thematische evenementen van de bibliotheek, zoals de Boekenweek en AllyCon. Om een jongere en eigentijdse uitstraling te creëren, vullen we de programmering aan met verrassende cross-over titels en de betere films uit Hollywood.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Een divers, jonger en inclusiever publiek bereiken:** We willen dat iedereen zich welkom voelt en zich kan herkennen in ons aanbod, ongeacht achtergrond of leeftijd. In 2025 starten we een arthousefilm-community. In 2026 breiden we uit met meer niet-westerse films om de snelgroeiende migrantengroep in Almere aan te spreken. Vanaf 2027 richten we ons extra op jongeren vanaf 18 jaar, met eigen programmering, een filmclub en de mogelijkheid om eigen filmevents te organiseren. Daarbij kijken we verder dan alleen films kijken en bespreken. We introduceren ook hedendaagse beeldtaal en mediaconsumptie, zoals YouTube, TikTok en videoclips.
- **Film toegankelijker en laagdrempeliger maken:** In 2025 vergroten we de zichtbaarheid van Het Nieuwe Filmhuis in bibliotheek Stad met duidelijke signing. We starten in de zomer van 2025 met openluchtvoorstellingen. Of je nu met je tenen in het zand zit, tussen de hoibalen op een boerderij of op een stoel op het marktplein, zulke filmavonden

worden onvergetelijke ervaringen. In 2026 breiden we uit naar het Cultuurhuis in Almere Buiten, waar we aansluiten bij de multidisciplinaire culturele programmering. Het Cultuurhuis biedt bovendien meer mogelijkheden om filmavonden te combineren met horeca. Om films nog toegankelijker te maken, vertonen we gratis gezinsfilms in wijken waar kinderen uit (taal)arme gezinnen normaal gesproken niet naar de bioscoop kunnen gaan.

- **Met en door Almeerders programmeren:** De arthousefilm-community en de jongerenfilmclub krijgen een actieve stem bij het kiezen van films. Film liefhebbers kunnen hun mening delen, zowel online als na speciale vertoningen. Met Het Nieuwe Filmhuis willen we ook een makersklimaat stimuleren. Vanaf 2027 dagen we jonge filmmakers uit om hun ideeën of films (die nog in productie zijn) te presenteren aan hun peers voor feedback en brainstormsessies. Een aantal makers krijgt daarbij begeleiding van experts.

Zo bouwen we een echte filmcultuur in Almere op.

0-115 jaar | Expositiebezoekers

Lokale beeldkunstenaars zoeken vaak expositieruimte in Almere, maar die mogelijkheden zijn beperkt. Onze missie is om beeldkunst en visuele verhalen uit Almere zichtbaar en toegankelijk te maken voor een breed publiek. Dit doen we samen met lokale kunstenaars en partners, waarbij we artistieke kwaliteit combineren met laagdrempelige participatie, zoals door het organiseren van een lezing of rondleiding. We richten ons op thema's als identiteit, stedelijk erfgoed en taal, en bieden lokale, niet-commerciële kunstenaars en jonge makers graag een podium. Daarnaast werken we vaak samen met scholen en gemeenschappen die niet altijd een stem of gezicht krijgen, zoals de queer community en Almeerders met een migratieachtergrond. De focus ligt op visuele beleving, interactie en dialoog, zodat kunst kan prikkelen en verbinden.

In de afgelopen jaren was er vooral ruimte voor exposities in bibliotheek Stad. Hier werden beeldende kunst, fotografie en kleine installaties getoond die inhaakten op actuele maatschappelijke thema's zoals de energiecrisis, de vrijheid van vrouwen in Iran en de ontstaansgeschiedenis van Almere. Soms ging het om bestaand werk dat een breder publiek zocht, soms om kunstwerken die speciaal in opdracht van de bibliotheek werden gemaakt. Bijvoorbeeld voor evenementen als de Boekenweek en AllyCon. In 2024 zijn we een experiment gestart met een 'artist in residence', die kunst in de bibliotheek maakte.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Artistieke en inhoudelijke verdieping:** We vertellen verhalen met visuele media zoals beeldende kunst, fotografie, film en kleine installaties. We bieden ruimte voor gelaagde en experimentele formats waarin verschillende kunst disciplines samenkomen, bijvoorbeeld beeld gecombineerd met spoken word. Onze exposities richten zich op actuele maatschappelijke thema's die tastbaar en herkenbaar zijn. Bij grote exposities organiseren we randprogramma's voor extra verdieping, zoals introducties door kunstenaars, wijkdialogen, debatten en rondleidingen.
- **Exposities in elk stadsdeel:** We spreiden onze programmering over de hele stad om meer Almeerders te bereiken en lokale kunstenaars te ondersteunen. Sommige exposities reizen op een mobiele en modulaire manier door de wijken, andere zijn juist puur lokaal en vertellen wijkverhalen of laten community art zien. We werken graag

samen met buurtnetwerken en onderzoeken de mogelijkheden voor beeldinterventies buiten de bibliotheekmuren. Denk aan pop-ups, projecties of installaties in de openbare ruimte, bijvoorbeeld als onderdeel van grote culturele evenementen in de buitenlucht.

- **Lokale coproductie:** We werken vanuit het principe 'de stad als podium, de bibliotheek als verbinder'. Jaarlijks organiseren we minimaal drie exposities in samenwerking met bewoners, lokale makers en/of partners zoals SALT, Kunst = Leuk, het Stadsarchief en stichting CAB (Cultuurhuis Almere Buiten). Lokale makers krijgen een actieve rol bij het vormgeven van exposities, lezingen en educatieve trajecten. Soms betrekken we ook bewoners bij het proces, zodat communities mee kunnen denken, meedoen en mede-eigenaar zijn van de inhoud. Het eerste community-curated project staat gepland rond '50 jaar Almere' in 2026.

Zo worden onze exposities de spiegel van Almere: een levend archief van stadsverhalen, gemaakt met en voor Almere. Lokale kunst prikkelt, verbindt en brengt mensen samen.

Samenwerkingsbeleid

De bibliotheek staat midden in de samenleving en zoekt actief verbinding met organisaties die onze missie en doelen delen. We geloven dat we meer maatschappelijke impact kunnen maken door de krachten te bundelen en samen een keten te vormen. Verbinden is een van onze drie kernwaarden. Onze partners, zoals scholen, welzijnsorganisaties en culturele instellingen, zijn van cruciaal belang voor de inhoud en uitvoering van onze programma's. Daarnaast zorgen onze partners voor meer contacten met Almeerders, vooral onder lastig te bereiken doelgroepen. De aard van de samenwerking varieert van structureel tot projectmatig en kan lokaal, regionaal of landelijk zijn. Door samen te werken ontwikkelen we content voor programma's en activiteiten, vergroten we kennis, expertise en kwaliteit, verlagen we soms kosten én bereiken we meer mensen. Succesvolle samenwerking vraagt om gedeelde doelen, luisterend vermogen, flexibiliteit, openheid en gezamenlijke evaluaties.

De Nieuwe Bibliotheek werkte in 2025 samen met ongeveer 557 partners. Dat is ruim 70% meer dan in 2021. Het palet aan samenwerkingsverbanden bestaat uit 101 scholen, 236 vrijwilligers en 220 partnerorganisaties.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Van en dichtbij iedereen:** We werken samen door de bieb nadrukkelijker te positioneren als podium voor partners en bewoners. Daarnaast zien we partnerlocaties in de stad als belangrijke plekken om de bibliotheek dichterbij de mensen te brengen.
- **Bevordering van inclusie:** We werken samen met partners om ons aanbod toegankelijker te maken voor mensen met verschillende achtergronden, leeftijden, taalniveaus en digitale vaardigheden. Ook werken we samen aan strategieën om kwetsbare of ondervertegenwoordigde groepen beter te bereiken. Vooral taalarme gezinnen en gezinnen uit niet-westerse culturen.
- **Nieuwe participatieve vormen van cultuurdeelname:** We werken samen voor programmering, vooral voor onze nieuwe leeftijdsgroepen (vitale senioren en jongeren/The Culture).
- **Wijkgerichte samenwerkingen:** We bundelen de krachten met lokale organisaties om het aanbod in de wijken te verrijken en meer mensen te bereiken.

Het bibliotheeknetwerk

- **Provinciaal:** We werken op diverse terreinen nauw samen met FlevoMeer Bibliotheek en de stichting BibliotheekNetwerk Flevoland (BNF), bijvoorbeeld op het gebied van kennisontwikkeling, innovatie, ICT en subsidieaanvragen (zoals het Participatieverklaringstraject voor gezinsmigranten).
- **Regionaal:** We bouwen aan een Virtueel Bibliotheek Platform, samen met een consortium van innovatieve bibliotheken, bestaande uit Aanzet, Kennemerwaard, Twente, Rotterdam en FlevoMeer Bibliotheek.
- **Landelijk:** We werken samen met de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) en de Stichting Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen Nederland (SPN) aan landelijk beleid. We zijn betrokken bij de coöperatie Samen Digitaal Innoveren (SDI) voor het Gemeenschappelijk Bibliotheek Systeem (GBS) en werken met Koninklijke Bibliotheek aan de landelijke digitale infrastructuur, online collectie en kwantitatieve kennis en kwaliteit ('Haal meer uit data'-programma). Daarnaast leiden we de landelijke innovatie netwerkcommissie.

Lokaal partnernetwerk per leeftijdsgroep

- **0-4 jaar | Voorschools:** 2Turven Hoog, gemeente Almere, BNF, FlevoMeer Bibliotheek, JGZ Almere, Cultuurhuis Almere Buiten, Jong Kind Centrum, Kidsproof, Kinderkliniek, Ouder Kind stichting, Keti Koti, De Kleine Bim Bim, ROC, De Schoor, Voorlees Express, diverse kinderopvang organisaties
- **5-12 jaar | Jeugd:** Als ik later groot ben, BonteHond, Cinekid, CoderDojo, Collage, Cultuurhuis Almere Buiten, Haven Academie, Jeugdfonds Sport en Cultuur, Stichting Karibu, Kidd, Kleur in Cultuur, Kunstlinie, Miep Diesel Stichting, Montessori Campus, Nati Per Leggere, Ouder Kind Festival, Quizbroers, Schrijvers op School, Schrijverscentrale, Stt producties, Verhaalvontuur, Het Verteltheater, Wijkteams en Zoo Creatief
- **15-25 jaar | Jongeren:** Ana Wissa, Arte College, Avanti, AZC, Beeldverhaal, Brainhub jongeren, CPNB, Cultuurhuis Almere Buiten, Earline, Eyesciv, Filmhub Midden Nederland, James, JINC, JvO (Jongeren van Oranje), Kunstlinie, Offline Club, Poppodium De Meester, Mo Hersi, Popronde Almere, Pro Almere, Quizbroers, ROC Flevoland, Renée Rienties, Schrijverscentrale, Spraakwaterval, Springlezend, Stichting Scherp, Stichting Winterpride, Taalcentrum Almere, Technasium en Windesheim
- **18 - 35 jaar | The Culture:** Avanti, CKV Almere, Cultuurhuis Almere Buiten, Kunstlinie, Pride Almere, Poppodium De Meester, ROC Flevoland, Salty, Smibansese University en Urban Sports Games
- **18+ jaar | Laaggeletterden en inburgeraars:** Avanti, AZC, Buurtkamer Muziekwijk Bazuin, Buurtkamer Waterwijk, Corazon projecten, Danner & Danner, gemeente Almere, Humanitas, IVIO, KB, Leerwerkloket Flevoland, NLTraining, De Participatiefabriek, Stichting Prago, ROC Inburgering en Educatie, De Schoor, Senior Live, Stichting Lezen en Schrijven, Taalsamen, TopTaal, Triade Vitree, UWV, Vluchtelingenwerk, VMCA, De Vrolijkheid, Wijkteams en Youtaal
- **18+ jaar | Digitale inclusie & Digitaal burgerschap:** Alliantie Digitaal Samenleven, Beesha, Belastingdienst, Humanitas, VMCA (Het Gilde), Wijkteams, Computer Helpdesk Almere, Digisterker, Het Flevoziekenhuis, Leger des Heils, De Levende sollicitatie Gids, De Plangroep, Reha, De Schoor, Senior Live, Senior Web en De Wetswinkel
- **35+ jaar | Vellezers:** Beeldverhaal, CPNB, Cubiss/Bisc, Fadoua Alaoui, HK Concerten, Probiblio, Rijnbrink, Schrijverscentrale, Senia Leesclubs, Stadmakerij en Stumpel
- **60+ jaar | Vitale senioren:** Almere Plus Nieuwsbrief, Ana Wissa, Bibliotheek Assen, Cultuurhuis Almere Buiten, Danspaleis, Evi Anlauf-Stokkink, FlevoMeer Bibliotheek, Flevoziekenhuis, Platform Studiekringen 50+, De Schoor en Senior-Live
- **0-115 jaar | Film liefhebbers:** Avanti, CineKid, Corrosia, Cultuurhuis Almere Buiten, Duinhal, Filmhub Midden, VVF, IDFA, IVN Almere, Kaboom Animation Festival, Kunstlinie, Milieudefensie, NVBF, Orange the World, Pride Almere, Sunsation, VMCA en Tiny Church
- **0-115 jaar | Expositiebezoekers:** Stadsarchief Almere, Cultuurdome, Cultuurfonds Almere, Cultuurhuis Almere Buiten, Erfgoedhuis Almere, Kunst is leuk, Museum M, Pro Almere, Now's the Time, District 13, Winterpride en lokale kunstenaars
- **5-115 jaar | Sprekuren Het Nieuwe Leerplein:** Als ik later groot ben, AVS, Computerhulpdesk Almere, Cultuurfonds, Dare to Dream 036, Fonds voor Bijzondere Noden, Het Gilde VMCA, IVIO, Leerwerkloket Flevoland, Genealogie Vereniging, Ombudsman metropool Amsterdam, Regionaal Mobiliteitsteam (RTM) en de Vreedzame Wijk
- **0-115 jaar | Programmering (algemeen):** Almere Speelt en DOCA partners, Avanti, Bureau Gelijke Behandeling, Erfgoedhuis Almere, Fadoua Alaoui, Flevoland for All, Flevoland voor Suriname, HK concerten, IVN, Mo Hersi, HK Concerten, Quizbroers, Stadmakerij, Stadsarchief, Stichting Buitengewoon Almere en de VVV

Kanalen

Achtergrond

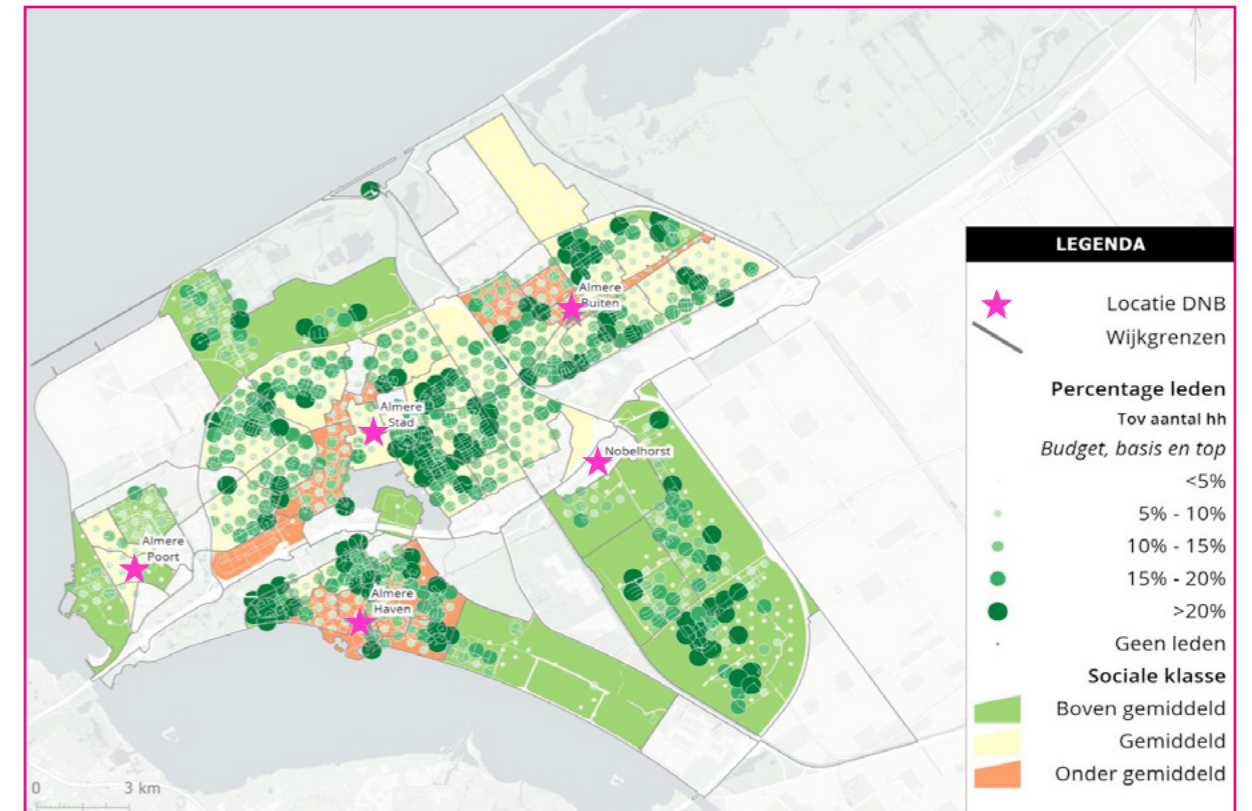
Uit analyse van de kwantitatieve data blijkt dat de stadsdelen Hout en Poort de komende jaren sterk groeien. Haven blijft het kleinste stadsdeel qua aantal inwoners. Pampus wordt pas rond 2050 volledig ontwikkeld en telt dan tussen de 50.000 en 70.000 inwoners. Daarmee wordt Pampus het op een na grootste stadsdeel van Almere.

Stadsdeel	2024-2025				2040	
	% inwoners in 2024	% bieb bezoeken* 2024	% bieb leden jan 2025	% volwassen leden	groei inwoners richting 2040	# inwoners in 2040
Stad	49%	83%	25%	8%	7%	119.781
Pampus	0%	0%	0%	7%	n.v.t.	3.975
Buiten	25%	7%	25%	7%	-1%	58.073
Poort	10%	2%	29%	5%	53%	35.135
Hout	5%	1%	26%	5%	141%	29.608
Haven	11%	6%	26%	9%	10%	26.967
Totaal of gemiddeld	100%	100%	26%	7%	19%	273.539

Bron: DNB (2024-2025), CBS (2024), Bevolkingsprognose hoofdsce­nario gemeente Almere (2024)

* De bezoekcijfers voor Buiten in 2024 zijn laag door de tijdelijke sluiting en verhuizing voor de verbouwing van het Cultuurhuis. Normaal heeft Buiten 9% van het totaal aantal bezoeken. De nieuwe school/wijkvestiging in Hout is in september 2024 geopend. Het verwachte percentage bezoeken in Hout is circa 3% van het totaal in een normaal jaar.

De vestigingen in Poort en Hout hebben een lager percentage volwassen leden en bezoeken dan de vestiging in Haven en Buiten. Dit komt deels doordat de vestigingen klein zijn (ongeveer 250 m²). Daardoor is er minder ruimte om te verblijven of activiteiten te organiseren. Ook liggen ze minder gunstig: ze zitten verstopt in een schoolgebouw en buiten het winkelgebied. Bovendien zijn beide vestigingen nog relatief nieuw en daardoor minder bekend bij het publiek.

De verschillen in het percentage bibliotheekleden worden groter op wijkniveau. De kleuren groen, geel en rood geven de gemiddelde sociale klasse aan. De bolletjes geven het percentage bibliotheekleden aan.

De kaart laat zien dat de mentale afstand tot de bibliotheek vaak zwaarder weegt dan de fysieke afstand in meters. In wijken met veel sociale problemen, zoals Stedenwijk, Molenbuurt, Bouwmeesterbuurt en het centrum van Haven, wonen mensen relatief dicht bij een bibliotheekvestiging. Toch schrijven zij zichzelf en hun kinderen minder vaak in als lid.

(Middel)langetermijndoelen

Samen met de gemeente streven we ernaar om het netwerk van bibliotheekvestigingen uit te breiden. We doen dit op basis van de verwachte groei per stadsdeel en de behoeften in wijken met veel problemen. De wens is om voor 2040 in elk stadsdeel een bibliotheek in een Cultuurhuis(+) te realiseren, met een gunstige ligging in het retailhart en bij een ov-knooppunt. Dit betekent dat er Cultuurhuizen+ komen in levendige winkelgebieden in Poort, Hout en Pampus. Elk Cultuurhuis+ krijgt een efficiënte, gestandaardiseerde backoffice en een gebiedsgericht activiteitenprogramma met een eigen partnernetwerk (frontoffice).

Gezien het belang van Pampus sturen we aan op de ontwikkeling van een open leercentrum, verbonden met een onderwijs­campus in dit stadsdeel. In Stad maken we de centrale bibliotheek aantrekkelijker met het grote filmhuis en het open leercentrum. In wijken met veel sociale problemen openen we ongeveer tien school/wijkbibliotheekpluspunten in nieuwe brede buurtscholen. Bijvoorbeeld in de Molenbuurt, Stedenwijk en Haven (zoals De Hoven en De Wierden). Door samen te werken in multifunctionele accommodaties (MFA's) met publieke en private partners realiseren we grotere voorzieningen tegen lagere kosten, bereiken we meer bewoners en werken we beter samen.

De komende vier jaren werken we aan deze zes kanalen, als voorbereiding op onze (middel)lange termijndoelen:

- Fysieke vestigingen
- School/wijkpluspunten
- Schoolbibliotheken
- Virtuele vestiging
- Actief mensen opzoeken (Stad als podium)
- Partners in de bibliotheken verwelkomen (Bieb als podium)

Fysieke vestigingen

De bibliotheek wil dé onmisbare spil worden in elk stadsdeel, niet alleen in het centrum. Daarom maken we de wijkvestigingen levendiger met extra bemenste openingstijden en meer activiteiten. Dankzij extra rijksgeuld proberen we de pijn van de gemeentelijke bezuinigingen te verzachten.

- **Buiten:** Na de verbouwing van het Cultuurhuis op het Baltimoreplein is de vernieuwde bibliotheek in augustus 2025 geopend. Hoewel de bibliotheek zelf iets kleiner is geworden (-12%), is er door de samenwerking met partners in het gebouw drie keer zoveel ruimte voor bezoekers. Samen maken we er een bruisende plek van voor ontmoeting, ontwikkeling en culturele verrijking. Ook komen filmvertoningen op de activiteitenkalender. Eind 2025 breiden we voor de culturele activiteiten de bemenste openingstijden uit met extra uren in het weekend en enkele avonden.
- **Hout:** De nieuwe school/wijkbibliotheek opende in september 2024 in de Montessori Campus in Nobelhorst. We bouwen aan een actief netwerk met leerkrachten, vrijwilligers, buurtbewoners en lokale organisaties. Ze krijgen de ruimte om zelf activiteiten in de bibliotheek te organiseren, en mogelijk ook in de aangrenzende schoolruimte.
- **Poort:** We breiden de bemenste openingstijden uit en organiseren meer activiteiten voor jeugd, senioren en expats. Dit doen we samen met partners en vrijwilligers. Ook krijgt de collectie en de inrichting een kleine upgrade.
- **Haven:** Samen met de gemeente, de eigenaar van het gebouw, en de partners onderzoeken we hoe we Corrosia levendiger en multifunctioneler kunnen maken. Dit is een grote uitdaging omdat er wordt bezuinigd op de bibliotheek en Corrosia Theater, Expo en Film.
- **Stad:** In het centrum differentiëren we de dienstverlening nog meer tussen zelfredzame bezoekers en bezoekers met een hulpvraag. Zelfredzame bezoekers krijgen meer selfservicemogelijkheden en waarschijnlijk voeren we noodgedwongen meer low- of no-service-openingstijden in. We streven ernaar Het Nieuwe Filmhuis meer bekendheid, zichtbaarheid en beleving te geven, als opstap naar de ontwikkeling van het grote filmhuis. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid van een open leercentrum in Stad op middellange termijn.

School/wijkpluspunten

We openen drie kleine school/wijkpluspunten in bestaande scholen, dicht bij enkele wijkvestigingen. Het doel is om de culturele leefwereld van kinderen en wijkbewoners in probleemwijken te vergroten en zo het leesplezier en de leesfrequentie te stimuleren. We organiseren laagdrempelige culturele activiteiten die altijd een link hebben met boeken en lezen, zowel tijdens als buiten schooltijd. Deze pop-uplocaties geven ons waardevolle leerervaringen voor de nieuwe brede buurtscholen vanaf 2028-2029.

- **Buiten:** In basisschool De Tjasker komt een pop-upbieb in de middenruimte. De Tjasker maakt deel uit van de nieuwbouwplannen voor de scholenstrook en woningen in de Molenbuurt.
- **Stad:** In basisschool Het Samenspel in Stedenwijk realiseren we ook een pop-upbieb in de middenruimte en eventueel aangrenzende ruimtes. Het Samenspel wordt de eerste nieuwe brede buurtschool in Almere.
- **Poort:** In basisschool De Kleine Wereld komt tijdelijk een pop-upbieb op de eerste verdieping. Voor activiteiten gebruiken we ook de aula en omliggende ruimtes. Als De Kleine Wereld meer leerlingen krijgt, is het klaslokaal voor de pop-up niet meer beschikbaar. Dan verhuizen we de spullen, het personeel en de opgedane ervaring naar de nieuwbouwlocaties in Stedenwijk en/of Molenbuurt.

Schoolbibliotheken

Dankzij het Masterplan Basisvaardigheden (MBV) van de Rijksoverheid kunnen we onze samenwerking met scholen sterk uitbreiden. Voor de periode 2025-2026 is er voldoende budget beschikbaar. Vanaf 2027-2028 moeten de scholen zelf ook een deel financieel bijdragen.

- **Voorschools:** We starten met 'BoekStart in de kinderopvang' (BINK) op 12 kinderopvanglocaties. Hierbij richten we ons vooral op locaties met een Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)-programma voor kinderen uit taalarme gezinnen.
- **Voortgezet onderwijs:** We breiden onze samenwerking uit met 8 extra vo-scholen en intensiveren de samenwerking om meer jongeren te bereiken.
- **Beroepsonderwijs:** Met het ROC ontwikkelen we een dBos-programma voor mbo-studenten. Daarnaast werken we samen met hogeschool Windesheim aan een programma voor pabo-studenten.
- **Primair onderwijs:** We introduceren het Almeers Leesoffensief op 23 basisscholen. We investeren doelbewust extra in scholen waar kinderen een verhoogd risico lopen op onderwijs- en leesachterstanden. Het aantal primair onderwijs-scholen met een dBos-programma blijft in 2025-2028 nagenoeg gelijk. Totaal: 63 scholen.

Meer informatie over het educatieve beleid staat bij de afdeling Educatie.

Virtuele bibliotheek

De bibliotheek is 24/7 bereikbaar via onze virtuele vestiging, die bestaat uit de website en de bieb-apps. In de periode 2025-2027 blijven we onze digitale omgeving vernieuwen. Dit doen we in samenwerking met het provinciale innovatieteam en onze partners binnen het Virtuele Bibliotheek Platform (VBP). Vanaf 2025 sluit ook Bibliotheek Rotterdam zich aan bij dit selecte gezelschap van innovatieve bibliotheken. De kennis en ervaringen die we hier opdoen, delen we met de Koninklijke Bibliotheek (KB). Op basis daarvan ontwikkelt de KB een nieuwe landelijke digitale bibliotheek voor de virtuele bibliotheek, die naar verwachting in 2028 klaar is. Zodra die gereed is, stappen wij hierop over.

In de komende jaren maken we de online collectie, zoals e-books, luisterboeken en e-learning tools, beter bekend bij bezoekers van onze fysieke vestigingen. Als de KB de online collectie gebruiksvriendelijker heeft gemaakt, krijgt de online collectie veel meer aandacht. Naar verwachting is dit in 2028. Daarnaast verbinden we sommige activiteiten in onze vestigingen aan digitale mogelijkheden. Zo bouwen we aan een echte hybride bibliotheek.

Actief mensen opzoeken

We brengen de bibliotheek naar de mensen toe. Zo bereiken we meer doelgroepen en promoten we wat de bibliotheek allemaal te bieden heeft. Dit sluit aan bij onze strategische prioriteit 'Stad als podium'.

- **Bibliotheek-aan-huis:** Vrijwilligers brengen boeken én gezelligheid aan huis bij niet-mobiele leden.
- **Educatieve workshops op locatie:** We geven workshops na schooltijd bij de school/wijkpluspunten en bij initiatieven zoals de Haven Academie.
- **Maatschappelijke dienstverlening op locatie:** We organiseren Taalcafés en digitale workshops in buurtcentra en het AZC.
- **Literaire programmering in de buitenlucht:** We lezen tijdens festivals voor in parken, op stranden en pleinen. Met de biebbakfiets en leskisten laten we zien wat de bibliotheek te bieden heeft.
- **Culturele programmering op locatie:** We vertonen tijdens de zomervakantie films op bijzondere plekken, zoals de Tiny Church, de Duinhal in Poort en op buitenlocaties.

Partners verwelkomen in de bibliotheken

We nodigen partnerorganisaties en bewoners steeds vaker uit om gebruik te maken van de faciliteiten in de bibliotheek. Zo maken we samen de bieb levendiger en nuttiger voor iedereen.

- **Structurele samenwerking:** Denk aan gesprekken door partnerorganisaties op het nieuwe leerplein in bibliotheek Stad of activiteiten van digitale partners in het nieuwe I@b voor de jeugd. vestigingen organiseren, bijvoorbeeld tijdens het feestjaar '50 jaar Almere'.
- **Toekomstplannen:** Onze vaste partners krijgen een plek in het open leercentrum 2.0.
- **Incidentele activiteiten:** Bewoners en organisaties kunnen eenmalige activiteiten in de

Afdelingen

In dit hoofdstuk belichten we het beleid en toekomstplannen van de ondersteunende afdelingen.

Media & Collectie

We zijn verantwoordelijk voor de aanschaf van boeken en andere materialen voor de bibliotheek. Daarnaast verwerken en onderhouden we de collecties in onze vestigingen en schoolbibliotheken. Tevens beheren we de tijdschriftabbonementen, houden we de catalogus actueel en verzorgen we de administratie en afhandeling van het Interbibliotheecair Leenverkeer (IBL).

Collectiebeleid

We streven naar een brede, actuele en verzorgde collectie, die aansluit bij de huidige behoeften van de leden en toekomstbestendig blijft. Kernwaarden zijn:

- **Pluriformiteit:** Mix van genres en media.
- **Actualiteit en duurzaamheid:** Nieuwe titels en tijdloze klassiekers.
- **Authenticiteit:** Betrouwbaar, herleidbaar en oorspronkelijk.
- **Diversiteit:** Aandacht voor verschillende perspectieven en culturen.
- **Doelgroepgerichtheid:** Geschikt voor verschillende leesniveaus en leeftijden.
- **Evenwicht:** Een goede balans tussen jeugd- en volwassencollecties, fictie en non-fictie, Nederlands en meertalig, populaire werken en meer uitdagende, verdiepende boeken.

Hierbij hebben we speciale aandacht voor uitgaven van Almeerse auteurs en boeken over Almere en Flevoland, anderstalige boeken voor jeugd en jongeren, ouderen, mensen met een taalachterstand en inburgeraars. We kopen boeken en materialen die passen bij actuele maatschappelijke thema's (zoals duurzaamheid) en wensen van klanten. We schaffen ook collectie aan die past bij evenementen georganiseerd door de afdeling Programmering en de teams.

Het selectieproces is zorgvuldig. We baseren ons op gebruikersdata, maatschappelijke ontwikkelingen, lokaal bibliotheekbeleid en landelijke normen. Voor elke locatie, leeftijdsgroep en genre stellen we een gewenst profiel op en passen we aan als dat nodig is. We benutten diverse bronnen om boeken en andere materialen volgens het profiel aan te schaffen. Bijvoorbeeld: aanbevelingen van leveranciers (zoals NBD Biblion) en uitgeverij, vakbladen en recensies, prijswinnaars en genomineerden van literaire prijzen, trends in de media en populaire titels op sociale platforms (zoals TikTok), aantallen gereserveerde boeken, en aanschafsuggesties van leden en samenwerkingspartners. Het doel is een collectie die leeft, inspireert en uitnodigt tot lezen, leren en ontdekken.

De afgelopen jaren hebben we collecties beschikbaar gesteld aan nieuwe dBos-scholen, vestigingen heringericht en de collectie voor de nieuwe vestiging in Nobelhorst klaargemaakt en zichtbaar gemaakt in de catalogus.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Landelijk bibliotheekstelsel:** We testen, richten in en nemen het nieuwe landelijke bibliotheekstelsel in 2027-2028 in gebruik.
- **Uitbreiden van de collectie voor de onderwijsinstellingen:** We breiden de collectie voor onderwijsinstellingen uit, als gevolg van het Almeers Leesoffensief en de doorlopende leeslijn.
- **Inwoners betrekken:** We onderzoeken hoe we inwoners meer bij de collectie kunnen betrekken. Dit doen we samen met de afdelingen Bibliotheken en Programmering.
- **Intern netwerk versterken:** We houden kwartaalbijeenkomsten met vestigingsvertegenwoordigers om de ontwikkeling, het gebruik en de wensen van de collectie te bespreken.
- **Samenwerking FlevoMeer Bibliotheek (FMB):** We verkennen of we de samenwerking met FMB kunnen uitbreiden en formaliseren de afspraken over de achtergrondcollecties voor het voortgezet onderwijs en het gebruik ervan.
- **Roulerende collecties:** We gaan meer werken met wisselende collecties tussen de vestigingen.
- **AI-beleid** We onderzoeken hoe we omgaan met een mogelijke overvloed aan AI-gegenereerde boeken.
- **Landelijke ontwikkelingen:** Het landelijke collectiebeleid wordt vernieuwd, zowel de online bibliotheek als de titeldatabase.

Team Bibliotheken

Wij zijn het primaire aanspreekpunt en het visitekaartje van de bibliotheek. Klantvriendelijkheid staat bij ons voorop: we helpen bezoekers met vragen, geven leesadvies en voeren warme gesprekken. Ook zorgen we voor een actuele presentatie, een veilige omgeving en een gastvrije sfeer.

Onze vestigingen liggen verspreid door de stad, dicht bij mensen en goed bereikbaar. We zijn betrouwbaar, onafhankelijk en 24/7 online beschikbaar. Zo kan iedereen op elk moment leren, ontmoeten, lezen en ontdekken. In de afgelopen jaren is er veel veranderd door de herinrichting van de vestigingen, de uitbreiding van het aantal locaties, aanpassingen in de roosterwerkwijze en de invoering van verschillende serviceniveaus (self service, low service en full service).

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Meer differentiatie tussen zelfstandige bezoekers en minder zelfredzame bezoekers:** Voor zelfredzame bezoekers breiden we de functionaliteiten van de selfservice-apparatuur uit. Bijvoorbeeld: zichzelf als nieuw lid inschrijven, een adres wijzigen of toegangskaarten kopen. Voor minder zelfredzame bezoekers nemen we graag de tijd om vragen goed te beantwoorden, bijvoorbeeld tijdens IDO-sprekuren. We onderzoeken of we gastheren en gastvrouwen kunnen inzetten om bezoekers persoonlijk te begroeten en wegwijs te maken. Waar nodig verwijzen we bezoekers actief door naar aanvullende programma's bij externe partners.
- **Opleiding en ontwikkeling:** We zorgen in samenwerking met hr voor inhoudelijke trainingen zodat medewerkers betrouwbare informatie kunnen geven, de online collectie goed kennen, meer digitale vaardigheden beheersen en op de hoogte zijn van de laatste inzichten over klantvriendelijkheid.
- **Ontmoetingen:** We creëren extra, gezellige ontmoetingsplekken om mensen met elkaar in contact te brengen, zoals een spelletjeshoek voor volwassenen.

- **Klanteninput:** Vier keer per jaar organiseren we in elke vestiging een dag om actief de behoeften van klanten te inventariseren. De resultaten verwerken we in plannen en delen we met de andere afdelingen.
- **Inclusiviteit versterken:** We onderzoeken hoe we inclusiever kunnen worden via inrichting en klantenbenadering (zowel collectie als activiteiten).
- **Roosteren:** De werkwijze voor het maken van roosters wordt doorontwikkeld, bijvoorbeeld om meer rekening te kunnen houden met seizoenspatronen in bezoekgedrag.

Leesbeleid

Het leesbeleid bevindt zich op het snijvlak van de afdelingen Media & Collectie, Bibliotheken en Educatie. Daarom lichten we het beleid hier toe. Het beleid bevat de laatste inzichten over leesbevordering.

- **Leesplezier staat centraal.** De collectie moet aansluiten bij de leefwereld en interesses van de lezers. Dit vereist een aantrekkelijke, brede en eigentijdse collectie. De schoolcollecties breiden we uit van drie naar vijf boeken per leerling op 42 scholen met een weging. De jeugdcollectie op de vestigingen borgen we zo goed mogelijk in tijden van bezuiniging.
- **Rijke taalaanpak:** Het gaat niet alleen om meer lezen. Wij bieden rijke, complexe verhalen en lange, informatieve teksten aan. We moedigen leerkrachten, ouders en onszelf aan om met de kinderen te praten, te schrijven en te creëren over wat ze lezen. Zo bekijken de teksten veel beter.
- **Doorgaande leeslijn:** We willen kinderen vanaf hun geboorte, gedurende hun hele schoolloopbaan en daarna omringen met goede boeken. Hoe eerder we beginnen, hoe beter. De taalvaardigheid wordt vroeg ontwikkeld en het voorkomen van leesachterstanden is beter dan genezen.
- **Leesfrequentie:** Lezen moet weer een vast ritueel worden. We stimuleren scholen en ouders om niet 15 minuten per week, maar 30 minuten leestijd per dag in te plannen voor de kinderen én de leerkracht/verzorger.

- **Gezinsaanpak:** Ouders spelen een sleutelrol, omdat kinderen feitelijk slechts 10% van hun tijd op school doorbrengen. We informeren ouders over het belang van (voor)lezen en geven ze tools om lezen thuis en bibliotheekbezoek te stimuleren.
- **Meertaligheid:** Vroeger werd het als een probleem gezien als kinderen thuis weinig Nederlands spraken of hoorden. Nu zien we meertaligheid als een kracht. We betrekken migrantenouders en moedigen het lezen thuis in de moedertaal en eigen cultuur aan. Taalvaardigheden (zoals woordenschat en begrijpend lezen) worden vroeg opgebouwd en versterken de taalvaardigheden in het Nederlands.
- **Meervormigheid:** Jonge kinderen lezen we graag meervormig voor; met zang, dans, beelden of gebaren. Deze multisensorische beleving houdt de aandacht vast, activeert diverse delen van de hersenen en maakt het makkelijker om nieuwe woorden te onthouden. Oudere kinderen bieden we verhalen in verschillende vormen aan, zoals strips, graphic novels, luisterboeken, podcasts, poëzie en natuurlijk het klassieke gedrukte boek. Zo sluiten we aan bij verschillende leerstijlen en interesses.
- **Kansengelijkheid:** We investeren extra in scholen in wijken met een hoog risico op onderwijs- en taalachterstand.
- **Culturele verleiding:** We geloven dat laagdrempelige vormen van cultuur, zoals films en jeugdtheater, kinderen kunnen stimuleren om meer te lezen. Ons nieuwe filmprogramma heet bijvoorbeeld 'Van doek naar boek'. Daarnaast organiseren we leesclubs en veel literaire events voor jong en oud, vaak rond landelijke events zoals de Boekenweek, Nederland Leest en de Thriller Weken. We doen actief mee aan de vijfde editie van Almere Verhalen en vernieuwen het concept, als hiervoor voldoende middelen beschikbaar zijn.

- **Toegankelijkheid:** We proberen de financiële en fysieke drempels om te lezen weg te nemen. Het lidmaatschap is gratis voor kinderen en mensen met een bijstandsuitkering. Ze hoeven ook geen boetes te betalen. Ook gaan we naar moeilijk te bereiken doelgroepen toe, bijvoorbeeld via de school/wijkbibliotheken. Hierdoor kunnen ouders het ophalen van hun kinderen van school combineren met het lenen van een boek.
- **Gepersonaliseerde aanpak:** We geven persoonlijke leestips en houden rekening met uiteenlopende leesniveaus: van sterke lezers tot kinderen met leesproblemen. We steunen kinderen die worstelen met lezen in kleine groepen via het Kanjerlezen-programma. Voor leesfanaten bieden we BookTok-boeken aan.
- **Leesmotivatie:** Het helpt als het lezen een integraal onderdeel van het curriculum is en leerlingen studiepunten kunnen verdienen met lezen. We ondersteunen 'lezen voor de lijst' en bieden een nieuwe thematische vo-collectie die aansluit bij andere vakken en projecten.
- **Expertise:** (Toekomstige) leerkrachten krijgen actuele didactische kennis en tips via masterclasses en workshops. Het liefst werken we met een heel taalteam per school in plaats van met slechts één leescoördinator.

Educatie

Wij zetten ons in voor een geletterd en kansrijk Almere. Leesplezier, taalvaardigheid en digitale geletterdheid zijn onmisbare basisvaardigheden voor succes op school, maatschappelijke deelname en persoonlijke ontwikkeling. Daarom werken we duurzaam samen met (voor-)scholen, ouders en maatschappelijke organisaties in de stad. We sluiten aan bij de diverse leefwerelden van Almere om achterstanden te verkleinen en talenten te stimuleren. In 2040 is elke Almeerse leerling geletterd, digitaal vaardig en cultureel betrokken. De bibliotheek is dan een vanzelfsprekende partner die deze basisvaardigheden versterkt.

In de afgelopen jaren is de Bibliotheek op school sterk uitgebreid op de basisscholen in Almere. We zijn gegroeid van 22 naar 63 basisscholen.

Strategische speerpunten 2025-2028: het Almeerse Leesoffensief:

- **Verdere intensivering van de Bibliotheek op school (dBos):** Om het leesklimaat op school structureel te versterken, nemen we diverse maatregelen. Op de scholen worden leesteam gevormd, bestaande uit een leesconsulent, de lees- en taalcoördinator, eventueel andere onderwijsprofessionals en de schoolleiding. Samen werken ze aan een stevig leesbeleid. De leesplannen leggen meer nadruk op het aanbieden van rijke teksten, inclusiviteit en meertalige collecties, en het dagelijks (voor)lezen van minimaal 30 minuten. Op scholen met een wegingsfactor kunnen alle leerlingen deelnemen aan inspirerende schrijversbezoeken. Daarnaast breiden we de collectie op deze scholen uit. Primair onderwijs scholen die een verdiepende stap willen en kunnen zetten, kunnen aansluiten bij het programma dBos Plus. Tot slot zetten we in op bovenscholse professionalisering, via de ASG Academie en de Prisma Academie, om kennisdeling en deskundigheid bij onderwijsprofessionals te versterken.
- **Gezinsaanpak en kansengelijkheid:** Op alle dBos-scholen met een weging jagen we de betrokkenheid van ouders bij het leesonderwijs en de basisvaardigheden thuis aan. Daarbij houden we nadrukkelijk rekening met culturele diversiteit en meertaligheid, zodat alle gezinnen zich aangesproken en ondersteund voelen. De leesconsulenten leveren een eerste, laagdrempelige bijdrage door de gezinsaanpak op te nemen in hun reguliere werkzaamheden, zoals workshops, ouderbijeenkomsten en trainingen. Scholen kunnen vervolgens doorgroeien naar het werken

met ouderplatforms, die grotendeels draaien op betrokken vrijwilligers en begeleid worden door de programmacoördinator gezinsaanpak. In totaal gaan twaalf scholen in vier wijken met ouderplatforms aan de slag. Voor scholen die hieraan toe zijn, volgt een derde en meer verdiepende stap: het werken volgens de aanpak 'Thuis in Taal'. Deze methodiek vraagt om een stevig commitment in tijd, focus en samenwerking van het hele onderwijsteam. Jaarlijks kunnen maximaal twee scholen deze stap zetten, onder begeleiding van de programmacoördinator gezinsaanpak. Voor de opstart van deze aanpak kunnen scholen subsidie ontvangen vanuit de Gelijke Kansen Alliantie, wat de continuïteit en kwaliteit van deze verdieping mede mogelijk maakt.

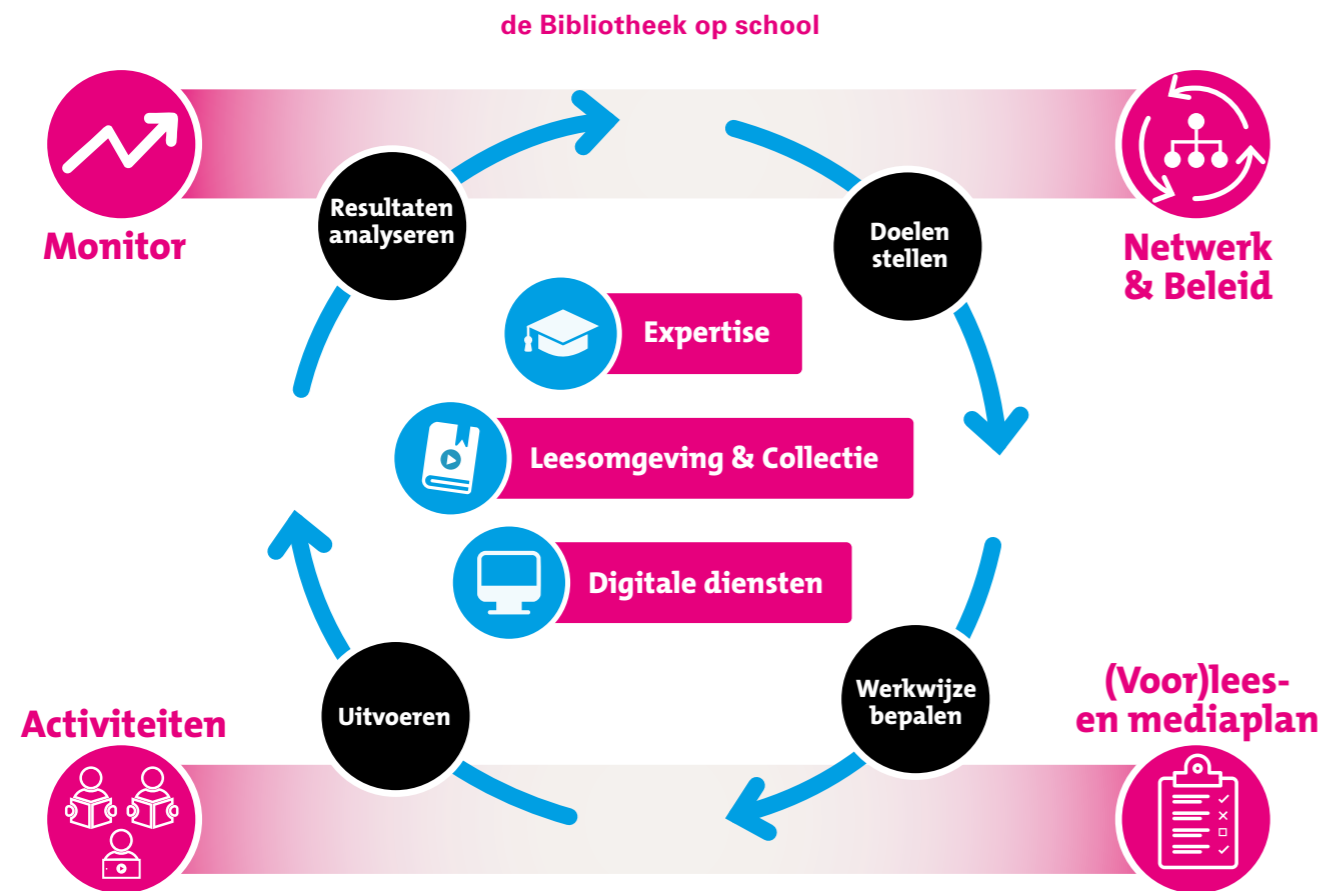
- **Pop-up school/wijkbibliotheken:** Vanuit het team Educatie werken we samen om de pop-uppluspunten in drie kwetsbare wijken te realiseren.
- **Uitbreiding van de doorlopende leeslijn:** We starten met Boekstart in de Kinderopvang, vooral op voorscholen-locaties. We breiden de samenwerking met het voortgezet onderwijs uit. Daarnaast investeren we in samenwerking met het ROC, de pabo en de opleiding ADPeP voor onderwijsassistenten en pedagogische medewerkers.

- **Digitale geletterdheid:** We ontwikkelen een doorlopende leerlijn voor digitale vaardigheden, die aansluit bij de landelijke kerndoelen van de Stichting Leerplanontwikkeling (SLO). Binnen het samenwerkingsverband van de Techwadraat-subsidieregeling werken we intensief samen met de ASG, ROC en het hoger onderwijs. De focus ligt op informatievaardigheden, mediawijsheid, filmeducatie en technologie.
- **Cultuur als educatieve pijler:** We zien cultuureducatie als een onmisbaar onderdeel van de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Door culturele activiteiten te combineren met leesbevordering, digitale geletterdheid en de

gezinsaanpak creëren we een rijke leeromgeving waarin ruimte is voor verbeelding, identiteit en talentontwikkeling. Samen met culturele partners als Filmhub Midden en KiDD/BonteHond bieden we filmeducatie en ouder-kindactiviteiten aan, die niet alleen de culturele participatie vergroten, maar ook bijdragen aan taalontwikkeling, mediawijsheid en sociale verbinding.

- **Toekomstgerichte doorontwikkeling van het team Educatie:** Om het Almeers Leesoffensief goed uit te voeren, is het nodig dat we de rollen en verantwoordelijkheden binnen het team Educatie herzien en uitbreiden.

Marketing & Communicatie

We positioneren de bibliotheek als de huiskamer van de stad: de plek voor ontmoeting, ontwikkeling en ontdekking. We zorgen ervoor dat de verhalen, activiteiten en diensten van De Nieuwe Bibliotheek zichtbaar, herkenbaar en relevant zijn. We communiceren inclusief en in verbinding met de stad en haar doelgroepen. Met onze marketing en communicatie verbinden we mensen met de bibliotheek door ontwikkelkansen, culturele ervaringen en het gemeenschapsgevoel van Almeerders laagdrempelig en aansprekend zichtbaar te maken.

In de afgelopen jaren is ons bereik vergroot door groei van onze kanalen, campagnes en samenwerkingsverbanden. Van leden- en publiekswerving tot informatieve nieuwsbrieven, pr en vestigingscommunicatie: alles gericht op informeren, verleiden en verbinden van leden en bezoekers. Initiatieven als Het Nieuwe Filmhuis en het jaarlijkse event Allycon zijn vaste waarden geworden.

Strategie, kanalen en middelen

We vergroten de fysieke zichtbaarheid met duidelijke signing, displays en pop-upcommunicatie bij nieuwe vestigingen. Daarnaast zetten we in op lokale community-marketing, mond-tot-mondreclame, nieuwsbrieven, direct mail en samenwerkingen met partners voor doorverwijzing en zichtbaarheid. Ook voeren we loyaliteitscampagnes om trouwe bezoekers en leden te binden. De boodschappen en kanaalkeuze variëren per doelgroep. Onze digitale strategie versterkt de virtuele vestiging en gebruikt sociale media en narrowcasting als belangrijkste informatiebronnen. Tot slot maken we meer bekend dat we open staan voor samenwerkingen mét en dóór Almeerders.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Eén bibliotheek, veel gezichten:** We benadrukken in 2026 tijdens het 50-jarig jubileum de veelzijdigheid van de bibliotheek met de campagne '50 jaar Meer dan woorden'. We zetten in op het bereiken van nieuwe doelgroepen met de Stadspas. Met de Stadspas Zomereditie in 2025 geven we minima een gratis Top-abonnement en vergroten we hun deelname. In 2026 gaan we door met de Stadspas 2.0 waardoor meer doelgroepen van ledenaanbiedingen kunnen profiteren. Ook voeren we campagnes voor het Cultuurhuis in Buiten en de nieuwe pop-upbibliotheken. In samenwerking met het provinciale innovatieteam en FlevoMeer Bibliotheek brengen we per vestiging klantcontactreizen in kaart en experimenteren we met lokale community marketing.
- **Open huis en podium:** We verwerken de inzichten uit klantreizen structureel in onze marketingcommunicatie. In 2027 voeren we campagne voor 'het lenen van de sleutel van de

bibliotheek' om (jonge) Almeerders en partners te stimuleren gebruik te maken van onze 'open huiskamers' en podia.

- **Iedereen telt mee:** We maken bewust gebruik van inclusieve beeldtaal en meertalige communicatie in woord en beeld. We onderzoeken in 2028 de houding van ondervertegenwoordigde doelgroepen, nemen drempels weg en vergroten onze nabijheid, zodat de bibliotheek ook voor hen een merk en een plek wordt.

- **Organisatie en teamontwikkeling:** We investeren in training en kennis op gebied van inclusieve communicatie, een-op-een-communicatie, digitale ontwikkelingen en storytelling. We leggen nadruk op interne samenwerking, monitoring en evaluatie van bereik, waardering en impact via dashboards en kwalitatief klantonderzoek. We werken met een flexibel plan en bewegen mee met de ontwikkelingen in de bibliotheek en de stad.

Samen maken we zichtbaar, voelbaar en meetbaar wat er leeft, groeit en bloeit in de bibliotheek en Almere.

Cultuurprogrammering

De Nieuwe Bibliotheek is een culturele en publieke ruimte waar Almeerders zichzelf herkennen, verhalen delen en actief deelnemen aan laagdrempelige kunst en cultuur. We bouwen aan een sterke, inclusieve, diverse en betekenisvolle lees- en beeldcultuur met focus op lezen, literatuur, film, beeldende kunst en The Culture. Samen met partnerorganisaties, lokale makers, communities en het provinciale innovatieteam creëren we een cultureel aanbod dat past bij de rijke verscheidenheid van Almere.

Culturele strategie en visie

We bieden ruimte aan zowel gevestigde stemmen als nieuwe talen, versterken lokale netwerken en maken de (Almeerse) cultuur tastbaar via beeld, woord en ervaring. Onze aanpak is inclusief, interdisciplinair en geeft de gemeenschap een stem. Cultuurparticipatie en cultuurbezoek is voor ons geen middel, maar een waarde op zich. Het is een manier om te groeien, jezelf te uiten en je verbonden te voelen.

We bereiken verschillende doelgroepen van 0 tot 115 jaar: van jeugd in de bieb en op scholen, liefhebbers van film, (jeugd)theater en comedy tot de bibliotheekbezoekers voor wie cultuur minder vanzelfsprekend is. Door op meerdere plekken in de stad een divers en toegankelijk cultureel aanbod te bieden, dragen we actief bij aan sociale samenhang en een gezond leefklimaat in Almere.

Tussen 2021 en 2024 is onze cultuurprogrammering flink gegroeid. We organiseerden voor diverse doelgroepen meer activiteiten, zoals film, exposities, boekbesprekingen, lezingen, theater, comedy, spoken word of combinaties hiervan. De thema's waren breed en actueel, met aandacht voor vrouwenrechten, diversiteit, inclusie, welzijn, duurzaamheid en digitalisering. Dankzij samenwerking met lokale partners breidde ons culturele netwerk sterk uit. De volgende stap is het verkennen van nieuwe wegen, met meer interdisciplinaire projecten, een accent op de (jongeren)cultuur en coproductie. Zo brengen we makers en initiatieven dichter bij het publiek.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Cultuur in elk stadsdeel:** We verspreiden de programmering meer over de stad en vestigingen; mobiel, modulair en toegankelijk. Met aandacht voor wijkverhalen, community art en samenwerking met buurtnetwerken die minder binding met cultuur hebben. In 2027-2028 focussen we in het bijzonder op niet-westerse culturen en meertaligheid. Zo ondersteunen we de identiteitsvorming van alle Almeerders.
- **Artiestieke en inhoudelijke verdieping:** De aandacht voor inhoudelijke en artistieke kwaliteit neemt toe, ook in debatprogramma's. We geven meer ruimte aan gelaagde, experimentele en interdisciplinaire formats waarin kunst disciplines zoals storytelling, kunst, muziek en film samenkomen.
- **Lokale coproductie:** We bouwen voort op structurele samenwerkingen met Almeerse partners zoals de stichting Cultuurhuis, SALT, Kunst = Leuk, Avanti en het Stadsarchief. Lokale makers spelen een actieve rol in exposities, lezingen en educatie, vanuit de leidende principes: de stad als podium en de bibliotheek als facilitator en verbinder.

Zo worden we de culturele hotspot van Almere waar kennis, creativiteit en verhalen samenkomen.

Facilitair

We zijn verantwoordelijk voor de centrale inkoop van diensten en producten voor alle bibliotheekvestigingen, zodat de processen soepel en efficiënt verlopen. Ook zorgen we voor de inrichting, het onderhoud, de veiligheid en de hygiëne van alle locaties. Zo zorgen we voor schone, veilige en uitnodigende omgevingen voor bezoekers, medewerkers en partners. Daarnaast werken we aan verduurzaming van de bedrijfsvoering.

De afgelopen jaren hebben we veel herinrichtingen uitgevoerd in alle stadsdelen. In bibliotheek Stad is een deel van de inrichting elk jaar gemoderniseerd om meer ruimte te creëren voor ontmoeting en ontwikkeling. Zo kwamen er een nieuwe filmzaal, een nieuwscafé, een uitgebreide jeugdafdeling, het nieuwe l@b, een toffe jongerenzone, een nieuw leerplein en een leslokaal voor volwassenen. Ook de wijkvestigingen zijn heringericht om ontmoeting en ontwikkeling te faciliteren. Op duurzaamheidsgebied voerden we onderzoeken uit om het energieverbruik te verlagen en namen we diverse energiebesparende maatregelen, zoals het gebruik van ledverlichting.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Versterking van de wijkvestigingen:** De uitbreiding van het netwerk van bibliotheekvestigingen vraagt het nodige van ons. Voorbeelden zijn de nieuwe school/wijkbibliotheek in Nobelhorst (2024), het verbouwde Cultuurhuis in Almere Buiten (medio 2025) en drie nieuwe pop-uppunten (eind 2025). Na oplevering passen we de ruimtes aan op basis van de ervaringen van gebruikers. Daarnaast blijven we vernieuwen in de centrale vestiging in Stad, bijvoorbeeld door de vindbaarheid van het filmhuis te verbeteren en de filmfoyer aantrekkelijker te maken.
- **Borging van de veiligheid:** Het aantal veiligheidsincidenten is toegenomen door maatschappelijke verruwing, overlastgevende jongeren, zorgmijders en criminele ondermijning. Daarom zorgen we op verschillende manieren voor veiligheid van bezoekers en medewerkers. We schakelen een nieuw, professioneel beveiligingsbedrijf in voor de bibliotheek in Stad en breiden het cameratoezicht uit naar alle vestigingen. We volgen de ontwikkelingen in het Cultuurhuis nauwgezet. Jaarlijks organiseren we BHV-trainingen en ontruimingsoefeningen op alle locaties. Ook voeren we de komende jaren in alle vestigingen opnieuw het 'Risico, Inventarisatie & Evaluatie'-onderzoek uit en pakken we verbeterpunten direct aan.
- **Verduurzaming van gebouwen en inkoop:** Door de hoge energieprijzen en onze duurzaamheidsdoelen richten we ons op verduurzaming van gebouwen en inkoop. We blijven hierover in gesprek met de eigenaren van onze huurpanden, met aandacht voor bewezen maatregelen zoals zonnepanelen, EC-ventilatoren en warmte-koude-opslag (WKO). Bij herinrichtingen gebruiken we zoveel mogelijk tweedehandsmateriaal en letten we bij nieuwe aankopen op duurzaamheidscriteria.
- **Verbetering van het binnenklimaat:** De steeds warmere zomers zorgen voor minder comfort binnen. Vaak hebben we te hoge temperaturen. In de grote filmzaal is het soms juist te koud. Wij werken samen met de gebouweigenaren om het binnenklimaat te verbeteren.
- **Optimalisering van de facilitaire dienstverlening:** We moderniseren het gebouwbeheer waar mogelijk en verlagen de kosten. Hiervoor stellen wij een meerjarige inkoopkalender op en maken meer gebruik van facilitaire contracten van de gemeente, te beginnen in het Cultuurhuis. We actualiseren het meerjarenonderhoudsplan voor alle vestigingen en ontwikkelen een meerjarenvervangingsplan voor vloerbedekking, meubels en andere materialen. We onderzoeken de integratie van het online meldsysteem voor storingen (TopDesk) met AFAS. Onze kennis houden we up-to-date door seminars, congressen en overleg met andere vooruitstrevende bibliotheken.

Informatie Technologie

Wij verzorgen de automatisering van zowel de kantoor- als publieksomgeving en maken de digitale ontwikkelingen van De Nieuwe Bibliotheek (DNB) en FlevoMeer Bibliotheek (FMB) mogelijk. Met innovatieve, veilige en robuuste oplossingen zorgen we dat beide bibliotheken eigentijds, flexibeler en efficiënter worden. In een steeds digitaal wordende samenleving garanderen we een betrouwbare basis. We blijven vooroplopen in nieuwe IT-ontwikkelingen binnen de bibliotheeksector, onder andere door meer samen te werken met andere partijen.

De afgelopen jaren hebben we de technologische infrastructuur en cybersecurity sterk verbeterd. We stapten over op cloudoplossingen en besteedden kantoorautomatisering uit aan professionals voor zowel DNB als FMB. We voegden nieuwe software toe, ondersteunden herinrichtingsprojecten en realiseerden diensten zoals onbemanste openingstijden met een slim toegangssysteem. Ook werkten we mee aan provinciale innovaties zoals spraakgestuurde assistenten, AI-chatbots en landelijke projecten zoals single identity.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Versterking van de wijkvestigingen op IT-gebied:** Elke nieuwe vestiging (zoals Nobelhorst), verbouwing (zoals het Cultuurhuis) en de drie pop-ups vragen om goede aansluitingen op de bestaande IT-systemen, installatie van hardware en vaak ook maatwerk. Ook werken we aan verbeteringen in bestaande vestigingen, zoals de introductie van slimme boekenbrievenbussen waarmee boeken buiten openingstijden in de wijkvestigingen kunnen worden ingeleverd.
- **Extern gerichte digitale innovatie:** We verbeteren de dienstverlening door nieuwe, handige digitale diensten te ontwikkelen. In 2025 vervangen we betaalautomaten door moderne, modulaire apparaten die naast betalingen ook reserveringen en boekingen van activiteiten ondersteunen. Daarnaast werken we samen met partners zoals de coöperatie Samen Digitaal Innoveren (SDI), de Koninklijke Bibliotheek (KB) en andere innovatieve bibliotheken. De gezamenlijke speerpunten voor de komende jaren zijn de hybride bibliotheek, gepersonaliseerde gebruikerservaringen met AI, AI-gestuurde boekaanbevelingen, een vernieuwde website met mobiele app en betere koppeling van digitale diensten via Single Sign-On.
- **Intern gerichte digitale innovatie en kennisopbouw:** We zoeken doorlopend naar manieren om interne processen veiliger, efficiënter en slimmer te maken met automatisering, vaak in samenwerking met partners. Een belangrijk project is de invoering van het Gemeenschappelijk Bibliotheekstelsel (GBS) in 2027-2028 samen met SDI en FMB. Daarnaast richten we ons op CRM, data-gestuurde media-aankoop, business intelligence en het versterken van digitale kennis en vaardigheden van medewerkers.
- **Eigentijdse, stabiele en veilige infrastructuur en IT-organisatie:** Om continuïteit, veiligheid en snelheid van ons netwerk te waarborgen, vernieuwen we gefaseerd netwerkcomponenten die hun End of Life bereiken. Ook vervangen we pc's vanwege de migratie naar Windows 11, vastgelegd in een meerjarig vervangingsplan op basis van een CMDB (Configuration Management Database). Voor netwerkveiligheid overwegen we aansluiting bij het CERT (Cybersecurity Emergency Response Team) van de coöperatie SDI. Daarnaast besteden we aandacht aan het IT-team, vooral op functioneel beheer en samenwerking met FMB en SDI, om een solide basis voor de toekomst te garanderen.

Human Resources

Onze ambities vragen om een sterke, toekomstgerichte organisatie waarin mensen het verschil maken. We maken de beweging van verleiden (aanbodgestuurd) naar faciliteren (vraaggestuurd). De komende jaren zetten we in op het verbinden van mensen en ideeën, projectmatig en wendbaar werken, het vernieuwen van onze werkwijzen en systemen, en het faciliteren van de ontwikkeling van medewerkers én inwoners. Drie kernwaarden vormen hierbij ons kompas: verbinden, vernieuwen en faciliteren.

In de afgelopen periode is de basis verstevigd. Medewerkers zijn meer betrokken, denken mee en krijgen ruimte om vanuit hun rol bij te dragen. Zo werken we aan een bottom-up cultuur. Binnen de afdeling Bibliotheken zijn nieuwe rollen geïntroduceerd en met de Basis Opleiding Bibliotheken (BOB) en het buddysysteem investeren we in professionalisering. We hebben de functies beschreven en die zijn door een externe partij gewogen volgens de functiewaarderingssystematiek van de bibliotheekbranche. Ze vormen samen met jaarplannen de basis voor de jaarlijkse medewerkersgesprekken. Elk jaar inventariseren we de opleidingswensen van medewerkers en stellen we een opleiding- en ontwikkelingsbudget beschikbaar.

Leidinggevenden zijn gegroeid van sturend naar faciliterend leiderschap en vormen een sterk team dat werkt aan cultuurontwikkeling. De hr-dienstverlening is vernieuwd om beter aan te sluiten bij de organisatie. Eind 2024 is een groot medewerkersonderzoek gehouden, waarin de scores hoger waren dan in 2021 en 2018. Hierdoor kreeg De Nieuwe Bibliotheek (DNB) het label World-class Workplace. Medewerkers zijn trots op de organisatie en dragen graag actief bij aan de zinvolle missie. Ze ervaren DNB als een fijne werkplek met een open bedrijfscultuur. Op basis van de resultaten hebben we een plan van aanpak gemaakt om de organisatie verder te professionaliseren.

We zetten stagiaires, werkervaringskandidaten en vrijwilligers flexibel in. Vooral het aantal vrijwilligers groeit. Ze zijn een waardevol, vast onderdeel van de teams. Dankzij duidelijk vrijwilligersbeleid, rolomschrijvingen, begeleiding en afstemming met teamleiders is de samenwerking goed geregeld. Zo maken we de bibliotheek een inclusieve plek voor alle Almeerders.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- **Een bibliotheek van én voor Almeerders:** Onze bibliotheek is een huiskamer en een podium waar collectie, connectie en co-creatie hand in hand gaan. We bewegen mee met de stad, geven ruimte aan diversiteit en nodigen iedereen uit om mee te doen. We lenen letterlijk en figuurlijk af en toe de sleutel uit aan de stad. Van programmering tot huisvesting werken we samen met inwoners, partners en vrijwilligers. Zo wordt de bibliotheek een plek om kennis, vaardigheden en ideeën te delen, zowel offline als online. Daarom spreiden we ons personeel over de wijkvestigingen en activiteiten op locatie, en ontwikkelen we de hybride dienstverlening verder.
- **Organisatieontwikkeling:** We hebben de basisstructuur op orde en werken nu verder aan een flexibele, lerende organisatie. Dit vraagt aandacht op vier niveaus:
  1. **Structuur:** Meer wijkvestigingen, pop-ups en multifunctionele cultuurhuizen vragen om flexibele bezetting, decentrale verantwoordelijkheid en een sterke bottom-up cultuur. Projectmatig werken en de flexibele inzet van nieuwe soorten vrijwilligers en jongerenbanen en netwerkers (bibliotheekmedewerkers 3^e lijn, coördinatoren en wijkprogrammeur) maken lokale schaalbaarheid mogelijk. Rollen en processen zijn helder, met ruimte voor initiatief, minder hiërarchie en meer eigenaarschap.

2. Cultuur: Leidinggevend zijn de hefboom voor cultuurverandering door faciliterend en verbindend te werken. Duidelijke rollen en mandatering tussen mt, teammanagers en specialisten zorgen voor samenwerking en gedeelde verantwoordelijkheid. Bezuinigingen op de programmasubsidie pakken we samen met medewerkers aan (bottom-up), met aandacht voor mentale weerbaarheid van onze medewerkers.

3. Systemen en processen: Systemen ondersteunen de organisatie. Processen zijn gebruiksvriendelijk, geautomatiseerd en transparant. Processen helpen medewerkers zelfstandig keuzes te maken. We delen kennis met andere bibliotheken, zodat we het wiel niet opnieuw hoeven uit te vinden.

4. Interne communicatie: Duidelijkheid over taken, werkprocessen en vindbare informatie zorgen voor rust, overzicht en goede samenwerking in veranderende tijden.

• **HR-beleid:** Een succesvolle organisatie groeit met een vooruitziende HR die ruimte geeft en duidelijkheid biedt. De komende jaren richten we ons op zes speerpunten:

1. Duurzame inzetbaarheid & ontwikkeling: We creëren het Leerhuis voor structurele scholing, kennisdeling en talentontwikkeling. Medewerkers ontwikkelen zich op het gebied van digitale vaardigheden, co-creëren, samenwerken en projectmatig werken. (Mentale) gezondheid, werkplezier en veerkracht krijgen structurele aandacht.

2. Diversiteit en inclusie: We zorgen dat onze medewerkers, vrijwilligers en programma's de diversiteit van Almere weerspiegelen. Dit doen we met inclusieve werving en interculturele samenwerking, plus een breder vrijwilligersnetwerk met nieuwe soorten rollen.

3. Projectmatig en wendbaar werken: We bouwen aan flexibele teams die efficiënt met (tijdelijk) geld en tijdelijke functies werken. Hr zorgt voor duidelijke afspraken over opdrachtgeverschap, rolverdeling en projectstructuur.

• **Van ambitie naar uitvoering:** We zijn trots op onze medewerkers, hun betrokkenheid en professionaliteit. Die kracht houden we vast en versterken we. De komende jaren bouwen we aan een toekomstbestendige organisatie: met een sterke basis, flexibele uitvoering en een mensgerichte cultuur.

Samen met Almeeders en partners maken we de bibliotheek tot de huiskamer 2.0 van de stad, die wendbaar, inclusief en betrokken is.

4. Hybride werken en dienstverlening: Medewerkers zijn vaardig in fysieke en digitale dienstverlening. We stimuleren zelfredzaamheid en zetten in op een open, proactieve houding: van reactief naar proactief, van binnen naar buiten, met ruimte voor samenwerking en experiment.

5. Welzijn en communicatie: We zorgen voor een veilige, fijne werkomgeving met heldere interne communicatie, duidelijke rollen en goede informatievoorziening. Samenwerking, betrokkenheid en gezondheid krijgen extra aandacht.

6. HR als strategisch partner: Hr groeit naar een strategische partner die bijdraagt aan personeelsplanning en beleid dat past bij onze ambities. We versterken het werkgeversmerk en ondersteunen leidinggevend effectief.

Financiën

We beheren alle financiële stromen. Daarnaast verzamelen en publiceren we statistische gegevens, zoals bezoekersaantallen, uitleningen en ledenaantallen. Medewerkers kunnen bij ons terecht voor advies over subsidieaanvragen, financiële processen en contractbeheer.

Strategische speerpunten 2025-2028:

- Optimaliseren van het gebruik en de functionaliteiten van ons boekhoudsysteem.
- Onderzoeken van de samenwerking met FlevoMeer Bibliotheek op het gebied van privacywetgeving en compliance.
- Verkennen hoe AI kan helpen bij het opstellen van financiële overzichten.
- Bezuiniging in goede banen leiden.

Duurzaamheid

Duurzaamheid heeft voor ons veel waarde. We promoten een duurzame deeleconomie waarin boeken, verhalen, kennis en vaardigheden worden gedeeld met anderen. Ook vergroten we de zelfredzaamheid van bewoners door kennis over taal, digitale vaardigheden en beeldtaal aan te bieden. Daarnaast belichten we graag maatschappelijke thema's als ecologie, verantwoord consumeren, recycling en sociale ongelijkheid, vaak in samenwerking met partners. Dit doen we via films, documentaires, kunst, exposities, ontmoetingen en debatten. Voor ons is duurzaamheid meer dan alleen milieu en het beperken van de ecologische voetafdruk van de bibliotheek. We leveren een brede bijdrage aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties. Het gaat in het bijzonder om de doelen (1), (3), (4), (5), (7), (8), (9), (10), (11), (12), (13), (16) en (17).

Natuurlijk letten we bij ons inkoopbeleid en interne bedrijfsvoering op het milieu (en lokale kansen). Maar we dragen vooral bij aan een duurzame samenleving via onze externe dienstverlening. Het doel is goed geïnformeerde en vaardige burgers die betere keuzes maken en zich meer verbonden voelen met elkaar en met de stad.

Bronnen

- Afwegingskader Almere Pampus (2024)
- Almere 2.0: Almere, stad met toekomst. Een actueel perspectief op Almere nu en later (2021)
- Almere Centrum: de eeuwig jonge binnenstad. Visie en programma 2020-2030. (2020)
- Almere in de Peiling (2022)
- BasisvaardighedenInZicht.nl (2025)
- Bibliotheekconvenant 2024-2027 (2024)
- Bibliotheekmonitor/ dashboard, Koninklijke bibliotheek (2015, 2024)
- Cultuurkoers 2040 en Cultuurplan 2024-2028, gemeente Almere (2025)
- Cultuurnota 2025-2028, provincie Flevoland (2025)
- Concept Beleidskader Inburgering, gemeente Almere (2025)
- Cultuurparticipatie van Almeeders (2023)
- Duurzaamheidsagenda. Een groene, gezonde stad Almere (2020)
- Leidraad Sociaal Stedelijke Ontwikkeling (2024)
- Lokale Educatieve Agenda Almere 2024-2028 (2024)
- Maatschappelijke agenda 2024-2034, gemeente Almere (2024)
- Masterplan Almere Pampus (2024)
- Nationaal Media Onderzoek, NMO
- Multi-STEM.nl (2025)
- Netwerkagenda 2024-2027 van de bibliotheeksector (2024)
- Omgevingsvisie Almere 2050
- Onderzoek van debatcentrum De Balie
- Onderzoek JONG! Ontspannen en ontmoeten in Almere, Windesheim (2025)
- PISA-onderzoek (2022)
- TIJD VOOR TOEKOMST, Trendverkenning Almere 2026, gemeente Almere (2021)
- De Sociale Staat van Almere (2024)
- De Staat van het Onderwijs, Ministerie van OCW (2024)
- Stand van zaken bibliotheekstelsel 2024, brief aan de Tweede Kamer, Ministerie van OCW (2024)
- Meertalige leerlingen ondersteunen in het leesonderwijs, Stichting Lezen en Schrijven (2024)
- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen, internetconsultatie (2024)

Almere Stad

Stadhuisplein 101

1315 XC Almere Stad

Almere Haven

Markt 41

1354 AP Almere Haven

Almere Buiten

Baltimoreplein 112

1334 KA Almere Buiten

Almere Poort

Oostenrijkstraat 2

1363 CB Almere Poort

Almere Nobelhorst

Rosalind Franklinweg 4

1341 HZ Almere Hout

036 - 548 60 00

info@denieuwebibliotheek.nl

www.denieuwebibliotheek.nl

denieuwebibliotheek

